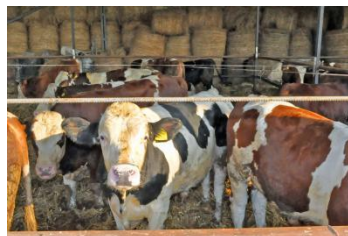

INVESTITII ÎN DEZVOLTAREA FERMEI

- sector vegetal, inclusiv perdele de protecție

- sector zootehnic

DR-13 - Achiziții de utilaje agricole pentru sectorul vegetal

Cod de intervenție	DR - 13
Denumire intervenție	Achiziții de utilaje agricole pentru sectorul vegetal
Tipul de intervenție	INVEST(73-74) - Investiții, inclusiv investiții în irigații
Indicator comun de realizare	O.20. Numărul de operațiuni sau unități de investiții productive realizate in situ, care beneficiază de sprijin
Descrierea domeniului de aplicare	Intervenția se aplică pe întreg teritoriul țării
Cod + descriere obiective specifice PAC	SO2 Consolidarea orientării către piață și sporirea competitivității fermelor agricole, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, inclusiv creșterea concentrării pe cercetare, tehnologie și digitalizare SO4 Contribuirea la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin îmbunătățirea sechestrării carbonului, precum și prin promovarea energiei sustenabile XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri
Nevoia (nevoile) abordată (abordate) prin intervenție:	<ul style="list-style-type: none"> - Modernizarea și restructurarea exploatațiilor, prin investiții pentru îmbunătățirea productivității; - Creșterea investițiilor în agricultura de precizie și digitalizare; - Nevoia de creștere a cooperării între actorii implicați în lanțul alimentar.
Descrierea Intervenției	Intervenția vizează investiții orientate spre creșterea competitivității exploatațiilor agricole specializate în culturile de câmp, prin dotarea cu utilaje performante, îmbunătățind astfel factorii de producție, aspect ce conduce implicit la creșterea productivității exploatațiilor agricole, cu accent pe fermele medii. Sprijinul acordat prin această intervenție va contribui la restructurarea și consolidarea exploatațiilor în raport cu exigențele pieței, dar și cu nevoia de implementare a tehnicilor și tehnologiilor agriculturii de precizie. Acest sector este dependent de o tehnologie modernă, astfel încât lucrările tehnologice să fie efectuate optim atât din perspectiva corectitudinii aplicării tehnologiei, dar și din perspectiva asigurării timpului optim de recoltare, cu atât mai mult în contextul efectelor schimbărilor climatice.
Principii privind selecția proiectelor	În cadrul intervenției vor fi prioritizate proiectele care contribuie la încurajarea și dezvoltarea structurilor asociative, dezvoltarea structurală echilibrată a fermelor în sensul consolidării fermelor medii, promovarea tehnologiilor și tehnicilor de producție moderne cu impact redus asupra mediului acțiunii în scopul gestionării corespunzătoare a riscurilor de la nivelul exploatației, asigurarea echității accesării fondurilor europene.
Complementaritatea și evitarea dublei finanțări	Demarcarea cu alte intervenții din Pilonul II al PNS este asigurată prin abordarea sectorială. În capitolul destinat complementarității se regăsesc liniile generale de demarcare și complementaritate iar prin documentația de implementare se vor detalia regulile privind complementaritatea și evitarea dublei finanțări cu intervențiile din Pilonul I sprijinite prin PNS 2023-2027 și programele naționale. Totodată prezenta intervenție este complementară intervenției DR-25 care se axează pe modernizarea infrastructurii existente (din afara fermei, respectiv componenta intermediară între sursa de apă și echipamentul final pentru distribuirea apei la plante) și DR-26 care asigură exclusiv finanțare pentru înființarea sistemelor de irigații care vor fi realizate în zone nedeservite de o

	infrastructură de irigații existentă, iar prin finanțarea de la nivelul prezentei intervenții, la nivelul fermei, se asigură distribuția apei către plante fiind eligibilă achiziția echipamentelor de irigații.
Beneficiari eligibili:	<ul style="list-style-type: none"> • fermieri cu excepția persoanelor fizice; • cooperative agricole și societățile cooperative care reprezintă interesele membrilor fermieri; • grupuri și organizații de producători legal constituite în baza legislației naționale în vigoare și recunoscute de MADR care deservește interesele membrilor.
Condiții de eligibilitate:	<ul style="list-style-type: none"> • Investiția trebuie să se realizeze în cadrul unei ferme cu o dimensiune economică de minimum 12.000 € SO; • Solicitantul va figura în sistemul APIA/ANSVSA (după caz), anterior depunerii cererii de finanțare, cu forma de desfășurare a activității economice cu care solicită sprijin prin prezenta intervenție; • Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnicoeconomice; • Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției; • Investiția va respecta prevederile legislației naționale în vigoare aplicabilă proiectului; • În cazul în care proiectul prevede investiții în echipamente de irigații la nivelul fermei acestea sunt eligibile doar dacă îndeplinesc condițiile specificate în art 74 din Reg. (UE) nr. 2115/2021, iar la nivelul proiectului, este demonstrat faptul că: a) în urma evaluării ex-ante, investiția asigură posibile economii de apă de minimum 10% și b) în cazul în care investiția afectează corpuri de apă subterană sau de suprafață care au fost identificate ca nesatisfăcătoare în planul corespunzător de management al bazinului hidrografic din motive legate de cantitatea de apă, este realizată o reducere efectivă a utilizării apei de minimum 50% din posibilele economii stabilite la punctul a) sau în conformitate cu procentul stabilit de autoritatea competentă (dacă este cazul), care să contribuie la atingerea stării bune a acelor corpuri de apă.
Alte angajamente:	<p>Solicitantul nu va reduce dimensiunea economică prevăzută la depunerea cererii de finanțare a exploatației agricole pe durata de execuție a contractului cu mai mult de 15%.</p> <p>!!! Dimensiunea economică a exploatației agricole nu va scădea, în nicio situație, sub pragul minim de 12.000 SO stabilit prin condițiile de eligibilitate.</p>
Investiții eligibile	<p>Vor fi sprijinite investițiile corporale legate de: • extinderea/modernizarea fermelor vegetale respectiv pentru culturi de câmp, prin achiziția de echipamente și utilaje agricole performante; • achiziția de remorci și semiremorci tehnologice (specializate pentru activitatea agricolă), inclusiv cele pentru gestionarea/utilizarea îngrășămintelor și/sau a produselor de protecție a plantelor; • achiziționarea de utilaje cu un consum redus de energie, precum și alte investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES; • investiții legate de utilizarea soluțiilor digitale și de agricultura de precizie; • achiziția de echipamente de irigații atât pentru înființarea și/sau modernizare în cadrul fermei (doar simple achiziții care nu implică lucrări de construcții-montaj).</p> <p>Vor fi sprijinite investițiile necorporale legate de: • Achiziționarea de tehnologii</p>

	<p>(know-how), patente și licențe pentru pregătirea implementării proiectului; • Achiziționarea de software, identificat ca necesar în documentația tehnico-economică a proiectului etc.</p> <p>Sunt eligibile costurile generale direct legate de investiții așa cum sunt menționate în secțiunea 4.7 "Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală".</p>
Formă de sprijin	Grant
Tipul de plată	- rambursarea costurilor eligibile suportate efectiv de beneficiar
Valoare maximă a sprijinului public	va fi 300.000 euro/proiect .
Intensitatea sprijinului public nerambursabil	va fi de maximum 65% din costurile eligibile .
Cheltuieli neeligibile specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Achiziția de cap tractor; • Achiziția de drepturi de producție agricolă, de drepturi la plată, animale, plante anuale și plantarea acestora din urmă; • Cheltuielile cu întreținerea culturilor agricole; • Achiziția de mijloace de transport pentru bunuri/mărfuri, nespecializate pentru activitatea agricolă vizată în proiect; • Achizițiile de mijloace de transport persoane/pentru uz personal; • Cheltuielile cu spațiile ce deservește activitatea generală a exploatației agricole: spații administrative, săli de ședințe, spații de cazare, etc.; • Cheltuielile generate de investițiile sprijinite prin Programele Sectoriale finanțate prin FEAGA. <p>Cheltuielile neeligibile generale aplicabile vor fi menționate în secțiunea 4.7 "Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală".</p>
Investiția conține irigații?	Da; În cazul investițiilor în îmbunătățirea instalațiilor de irigații existente, indicarea în procentaj(e) a economiei (economii) potențială (potențiale) de apă necesar(e) exprimat(e) în procentaj 10 % În cazul investițiilor în îmbunătățirea instalațiilor de irigații existente [care au un impact asupra unor corpuri de apă a căror stare este mai puțin decât bună), precizarea cerinței (cerințelor) pentru o reducere efectivă a utilizării apei, exprimată ca procentaj 5 %
Alocare 2023-2029	0 - 2023;2024 75.000.000euro(2025) 20.000.000euro(2026) 5.000.000euro(2027)- 345 benef
Cuanticum unitar planificat 2023-2029	290000 euro/benef (2024-2027)

DR-14 - Investiții în fermele de mici dimensiuni

Cod de intervenție	DR - 14
Denumire intervenție	Investiții în fermele de mici dimensiuni
Tipul de intervenție	INVEST(73-74) - Investiții, inclusiv investiții în irigații
Indicator comun de realizare	O.20. Numărul de operațiuni sau unități de investiții productive realizate in situ, care beneficiază de sprijin
Descrierea domeniului de aplicare	Intervenția se aplică pe întreg teritoriul țării
Cod + descriere obiective specifice PAC	<p>SO2 Consolidarea orientării către piață și sporirea competitivității fermelor agricole, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, inclusiv creșterea concentrării pe cercetare, tehnologie și digitalizare</p> <p>SO4 Contribuirea la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin îmbunătățirea sechestrării carbonului, precum și prin promovarea energiei sustenabile</p> <p>XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri</p>
Nevoia (nevoile) abordată (abordate) prin intervenție	<ul style="list-style-type: none"> - Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole; - Modernizarea și restructurarea exploatațiilor, prin investiții pentru îmbunătățirea productivității; - Creșterea investițiilor în agricultura de precizie și digitalizare; - Nevoia de creștere a cooperării între actorii implicați în lanțul alimentar; - Încurajarea consumului de produse autohtone și dezvoltarea de piețe locale;
Descrierea intervenției	<p>Fermele mici vizate în cadrul acestei intervenții sunt definite ca fiind exploatații agricole cu o dimensiune economică între 4.000 SO și 11.999 SO, care reprezintă un segment important al fermelor din România (12,45% din totalul fermelor și 81,53% din totalul fermelor având peste 4.000 SO, conform datelor INS 2016), cu rol esențial în asigurarea rezilienței, securității alimentare și în promovarea unor practici agricole extensive, prietenoase cu mediul. În cazul exploatațiilor zootehnice de creștere a animalelor din rasele autohtone sunt eligibile exploatațiile cu dimensiunea economică de minimum 2.000 SO, având în vedere importanța conservării și promovării acestor rase. Dimensiunea economică este determinată de faptul că efectivele de animale provenind din aceste rase sunt reduse, ca număr, la nivel de fermă (ex. pentru rasele Bazna și Mangalița efectivele la nivelul unei exploatații mici se situează în jurul a 10 - 12 capete).</p> <p>Sprrijinul acordat prin intermediul acestei intervenții este un instrument menit să determine, în principal, transformarea structurală și deschiderea spre piață a fermelor mici cu potențial de a deveni exploatații agricole viabile, precum și de a crește capacitatea de a identifica noi oportunități de valorificare a producției acestora. În vederea acordării sprijinului solicitantul trebuie să prezinte un plan de afaceri care vizează dezvoltarea exploatației inclusiv din perspectiva îmbunătățirii orientării către piață a exploatației, dar și investițiilor prin care se consolidează. Intervenția va viza producția agricolă primară prin investițiile tangibile și intangibile legate de modernizarea exploatației.</p> <p>Astfel sprijinul poate viza optimizarea activității agricole a fermelor de mici dimensiuni, atât din punct de vedere economic cât și al cerințelor legate de mediu, prin construcții noi sau modernizarea acestora, prin accesul la utilități, dotarea cu utilaje și/sau echipamente performante dar și la adoptarea soluțiilor digitale care să permită aplicarea unor bune practici de gestionare a resurselor și factorilor de producție, practicarea unei agriculturi de precizie și optimizarea lucrărilor agricole.</p>

	<p>În vederea obținerii produselor cu valoare adăugate, în cadrul intervenției vor fi eligibile inclusiv investițiile în componentele de condiționare și/sau depozitare și/sau de procesare a produselor agricole obținute la nivelul fermei. Procesarea va fi vizată doar ca o componentă secundară în cadrul proiectului. Astfel în vederea creării unor mici capacități de condiționare/procesare fermierii pot aduce valoare adăugată propriilor produse, iar operațiunile propuse în planul de afaceri pot viza atât pregătirea pentru vânzare a produselor agricole primare cât și a celor procesate la nivel de fermă.</p>
Principiile privind selecția proiectelor	<p>În cadrul intervenției vor fi prioritizate proiecte care contribuie la dezvoltarea fermelor de mici dimensiuni din zona montană și proiectele care propun investiții în fermele de creștere a animalelor din rase autohtone. Se va avea în vedere promovarea fermelor de mici dimensiuni care au o vechime mai mare de 5 ani și va fi încurajată aderarea acestora la structurile asociative.</p>
Legislație	<p>Proiectele de investiții vor fi elaborate și implementate în acord cu legislația europeană și națională în vigoare.</p>
Complementaritate a cu alte intervenții/seturi de operațiuni în ambii piloni și alte informații relevante.	<p>Se va asigura evitarea dublei finanțări și a complementarității cu alte intervenții aferente Pilonului I al PNS, detalierea urmând a fi descrisă în cadrul de implementare. În relație cu celelalte intervenții de investiții la nivel de fermă demarcarea este asigurată ex-ante prin intermediul pragurilor de dimensiune economică ale fermelor vizate de sprijin, în sensul că pragul inferior stabilit pentru sprijinul acordat fermelor vizate în celelalte intervenții de investiții este mai ridicat decât pragul superior stabilit pentru sprijinul prevăzut în cazul fermelor de mici dimensiuni. În ceea ce privește demarcarea cu intervenția Investiții în condiționarea, depozitarea și procesarea produselor agricole și pomicole, pe componenta de procesare a produselor agricole, aceasta este asigurată sub aspectul eligibilității investiției în procesare doar ca și componentă secundară din perspectiva valorică. Totodată prezenta intervenție este complementară intervenției DR-25 care se axează pe modernizarea infrastructurii existente (din afara fermei, respectiv componenta intermediară între sursa de apă și echipamentul final pentru distribuția apei la plante) și DR-26 care asigură exclusiv finanțare pentru înființarea sistemelor de irigații care vor fi realizate în zone nedeservite de o infrastructură de irigații existentă, iar prin finanțarea de la nivelul prezentei intervenții, la nivelul fermei, se asigură distribuția apei către plante fiind eligibili achiziția echipamentelor de irigații.</p>
Beneficiarii eligibili.	<p>Fermierii, cu excepția persoanelor fizice.</p>
Condiții de eligibilitate:	<ul style="list-style-type: none"> • Investiția trebuie să se realizeze în cadrul unei ferme cu o dimensiune economică cuprinsă între 4.000 și 11.999 SO, respectiv 2.000 și 11.999 SO pentru fermele zootehnice populate cu rase autohtone; • Solicitantul prezintă un plan de afaceri în care prezintă situația exploatației și obiectivele pe 3 ani; • Solicitantul va figura în sistemul APIA/ANSVSA (după caz), anterior depunerii cererii de finanțare, cu forma de desfășurare a activității economice cu care solicită sprijin prin prezenta intervenție; • Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției; • Investițiile în procesarea de la nivelul fermei, inclusiv dotările aferente, vor reprezenta o componentă secundară a proiectului (din punct de vedere financiar); • În cazul în care proiectul prevede investiții în echipamente de irigații la nivelul fermei acestea sunt eligibile doar dacă, îndeplinesc condițiile specificate în art 74 din Reg. (UE) nr. 2115/2021, iar la nivelul proiectului, este demonstrat faptul că: a) în urma evaluării ex-ante, investiția asigură posibile economii de apă de minimum 10% și b) în cazul în care investiția afectează corpuri de apă subterană sau de suprafață care au fost identificate ca nesatisfăcătoare în planul corespunzător de

	management al bazinului hidrografic din motive legate de cantitatea de apă, este realizată o reducere efectivă a utilizării apei de minimum 50% din posibilele economii stabilite la punctul a) sau în conformitate cu procentul stabilit de autoritatea competentă (dacă este cazul), care să contribuie la atingerea stării bune a acelor corpuri de apă.
Alte angajamente	<p>Solicitantul nu va reduce dimensiunea economică prevăzută la depunerea cererii de finanțare a exploatației agricole pe durata de execuție a contractului cu mai mult de 15%. Prin excepție, în cazul pepinierelor marja de fluctuație de maximum 15% a dimensiunii economice poate fi mai mare. Cu toate acestea, dimensiunea economică a exploatației agricole nu va scădea, în nicio situație, sub pragurile minime de 4.000 SO, respectiv 2000 SO (după caz) stabilite prin condițiile de eligibilitate.</p> <p>Solicitantul va face dovada comercializării producției proprii în procent de minimum 20%.</p>
Investiții eligibile	<p>legate de: • construirea, modernizarea sau amenajarea construcțiilor cu destinație agricolă sau necesare în fermă; • amenajarea facilităților de gestionare adecvată a gunoiului de grajd; • investițiile în unitățile de condiționare și/sau depozitare și/sau procesare; • achiziționarea de mașini agricole specializate și echipamente noi; • asigurarea accesului la utilități în cadrul exploatației agricole; • adoptarea soluțiilor digitale care să permită aplicarea unor bune practici de gestionare a resurselor și factorilor de producție, practicarea unei agriculturi de precizie; • înființarea și/sau modernizarea echipamentelor pentru irigații în cadrul fermei, inclusiv facilități de stocare a apei la nivel de fermă, doar ca o componentă secundară a proiectului; • echipamente și instalații noi pentru energie din surse regenerabile (ca o componentă secundară a proiectului), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu fără ca solicitantul să fie prosumator; • obținerea de fertilizanți organici din valorificarea biomasei (ex. din deșeuri provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu; • înființarea, extinderea și/sau modernizarea unităților de condiționare și/sau depozitare, procesare de la nivelul de fermă.</p> <p>Vor fi sprijinite investițiile necorporale legate de: • Achiziționarea de tehnologii (know-how), patente și licențe pentru pregătirea implementării proiectului; • Achiziționarea de software, identificat ca necesar în documentația tehnico-economică a proiectului etc;</p> <p>Investițiile propuse prin proiect sunt eligibile costurile generale direct legate de acestea menționate în secțiunea 4.7 "Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală".</p>
Formă de sprijin	Grant
Tipul de plată	Rambursarea costurilor eligibile suportate efectiv de beneficiar
Sprijinul public	nerambursabil maxim este de 50 000 Euro/proiect .
Intensitatea sprijinului public nerambursabil	va fi de maximum: 85% din costurile eligibile
Cheltuieli neeligibile specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Achiziția de terenuri și clădiri; • Construcția și modernizarea locuinței; • Achiziția de cap tractor; • Achiziția de drepturi de producție agricolă, de drepturi la plată, animale, plante anuale și plantarea acestora din urmă; • Cheltuielile cu întreținerea culturilor agricole; • Achiziția de mijloace de transport pentru bunuri/mărfuri, nespecializate pentru activitatea agricolă vizată în proiect; • Achizițiile de mijloace de transport persoane/pentru uz personal; • Cheltuielile cu spațiile ce deservește activitatea generală a exploatației agricole: spații administrative, săli de ședințe, spații de cazare, etc.; • Cheltuielile generate de investițiile sprijinite prin

	<p>Programele Sectoriale finanțate prin FEAGA; • Cheltuielile generate de investițiile din sectoarele: pomicultură, hamei, struguri de masă, flori și plante medicinale, aromatice și ornamentale. Cheltuielile neeligibile generale aplicabile vor fi menționate în secțiunea 4.7 "Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală".</p>
<p><i>Investiția conține irigații?</i></p>	<p>Da În cazul investițiilor în îmbunătățirea instalațiilor de irigații existente, indicarea în procentaj(e) a economiei (economiiilor) potențială (potențiale) de apă necesar(e) exprimat(e) în procentaj 10 % În cazul investițiilor în îmbunătățirea instalațiilor de irigații existente [care au un impact asupra unor corpuri de apă a căror stare este mai puțin decât bună), precizarea cerinței (cerințelor) pentru o reducere efectivă a utilizării apei, exprimată ca procentaj 5 %.</p>
<p><i>Alocare 2023-2029</i></p>	<p>0 - 2023;2024 81.000.000euro(2025) 27.000.000euro(2026) -2400 benef</p>
<p><i>Cuantiunitar planificat 2023-2029</i></p>	<p>45000 euro/benef (2025-2026)</p>

DR-15 - Investiții în exploatațile pomicole

Cod de intervenție	DR - 15
Denumire intervenție	Investiții în exploatațile pomicole
Tipul de intervenție	IINVEST(73-74) - Investiții, inclusiv investiții în irigații
Indicator comun de realizare	O.20. Numărul de operațiuni sau unități de investiții productive realizate in situ, care beneficiază de sprijin
Descrierea domeniului de aplicare	Intervenția se aplică pe întreg teritoriul țării
Cod + descriere obiective specifice PAC	<p>SO2 Consolidarea orientării către piață și sporirea competitivității fermelor agricole, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, inclusiv creșterea concentrării pe cercetare, tehnologie și digitalizare</p> <p>SO4 Contribuirea la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin îmbunătățirea sechestrării carbonului, precum și prin promovarea energiei sustenabile</p> <p>XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri</p>
Nevoia (nevoile) abordată (abordate) prin intervenție	<ul style="list-style-type: none"> -Modernizarea și restructurarea exploatațiilor, prin investiții pentru îmbunătățirea productivității; -Creșterea investițiilor în agricultura de precizie și digitalizare; -Creșterea valorii adăugate a produselor agricole prin investiții în depozitare și procesare; -Nevoia de creștere a cooperării între actorii implicați în lanțul alimentar; -Încurajarea consumului de produse autohtone și dezvoltarea de piețe locale.
Descrierea intervenției	<p>Scopul investițiilor sprijinite în cadrul acestei intervenții este creșterea competitivității exploatațiilor pomicole prin dotarea cu utilaje și echipamente, înființarea de plantații pomicole, reconversia plantațiilor existente și creșterea suprafețelor ocupate de pepinierele pomicole. Din cauza fragmentării exploatațiilor pomicole, a plantațiilor îmbătrânite dar și a investițiilor reduse în acest sector, exploatațiile pomicole au înregistrat un declin important în ultimele două decenii. Prin urmare reconversia plantațiilor este un deziderat important al acestei intervenții. Astfel la nivelul intervenției sunt eligibile toate investițiile necesare atât reconversiei cât și înființării și modernizării plantațiilor pomicole. Această ramură este insuficient dezvoltată fiind necesare investiții ce constau în modernizarea/construcția/achiziția de spații de producție și tehnologii moderne, sisteme de colectare, sortare, calibrare, depozitare, condiționare, ambalare, comercializare luând în considerare standardele de calitate ridicate ale acestor produse pe piață. În plus, un element important în dezvoltarea acestui sector îl constituie și promovarea patrimoniului genetic autohton cu atât mai mult în contextul schimbărilor climatice actuale. Totodată, în vederea creșterii valorii adăugate în cadrul intervenției vor fi sprijinite inclusiv investițiile în condiționarea și/sau depozitarea, procesarea produselor pomicole la nivelul fermei. Investițiile în unitățile de procesare de la nivelul fermelor pomicole vor fi eligibile doar ca și componentă secundară în cadrul proiectului, domeniu în care România a avut tradiție și potențial. De asemenea, susținerea acțiunilor de marketing și de îmbunătățire a planificării strategice a afacerilor și a managementului resurselor conduc la creșterea eficienței economice și a productivității. Din perspectiva unei</p>

	mai bune gestionări a riscurilor, intervenția va contribui și la promovarea accesului fermierilor la utilizarea tehnicilor și tehnologiilor pentru gestionare riscurilor provocate de fenomenele extreme în contextul schimbărilor climatice.
Principii privind selecția proiectelor	<ul style="list-style-type: none"> • Principiul înființării de plantații, pepiniere și sau reconversiei de plantații pomicole; • Principiul accesului la finanțare în sensul prioritizării solicitanților care nu au beneficiat de fonduri europene pentru o investiție similară prin intermediul PNDR 2014-2020; • Principiul investițiilor în plantațiile care promovează patrimoniul genetic pomicol (soiuri cu rezistență genetică la boli și dăunători); • Maturitatea financiară a solicitantului; • Principiul apartenenței la o formă asociativă; • Principiul proprietății; • Principiul utilizării soluțiilor digitale și/sau operațiuni legate de agricultura de precizie. <p>În vederea simplificării procesului de evaluare pentru această intervenție se vor aplica costurile standard inclusiv pentru contribuția în natură, în cazul înființării/reconversiei plantațiilor pomicole și înființării de pepiniere pomicole.</p>
Legislația	Proiectele de investiții vor fi elaborate și implementate în acord cu legislația europeană și națională în vigoare.
Complementaritatea și evitarea dublei finanțări	<p>În capitolul destinat complementarității se regăsesc liniile generale de demarcare și complementaritate, iar prin documentația de implementare se vor detalia regulile privind complementaritatea și evitarea dublei finanțări cu intervențiile Pilonului I, cu celelalte intervenții pentru dezvoltare rurală sprijinite prin PNS 2023-2027 și cu programele naționale. Această intervenție este complementară cu intervențiile pilonului I referitoare la sprijinul acordat prin FEAGA pentru încurajarea creșterii producției prin sprijinului cuplat de producție care vizează producția de fructe în stare proaspătă sau destinate industrializării prin programele operaționale ale organizațiilor de producători (OP) pentru legume fructe. Regulile privind evitarea dublei finanțări vor fi stabilite în procesul de implementare în raport cu investițiile finanțate/beneficiari/tipuri de cheltuieli. În ceea ce privește demarcarea cu intervenția Investiții în condiționarea, depozitarea și procesarea produselor agricole și pomicole, pe componenta de procesare a produselor agricole, aceasta este asigurată sub aspectul:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eligibilitatea investiției în procesare doar ca și componentă secundară din perspectiva valorică și • provenienței majoritare a materiei prime din cadrul propriei exploatații care va fi supusă procesării. <p>Totodată prezenta intervenție este complementară intervenției DR-25 care se axează pe modernizarea infrastructurii existente (din afara fermei, respectiv componenta intermediară între sursa de apă și echipamentul final pentru distribuția apei la plante) și DR-26 care asigură exclusiv finanțare pentru înființarea sistemelor de irigații care vor fi realizate în zone nedeservite de o infrastructură de irigații existentă, iar prin finanțarea de la nivelul prezentei intervenții, la nivelul fermei, se asigură distribuția apei către plante fiind eligibilă achiziția echipamentelor de irigații.</p>
Beneficiari	<ul style="list-style-type: none"> • fermieri cu excepția persoanelor fizice; • cooperative agricole și societățile cooperative agricole care reprezintă interesele membrilor fermieri; • grupuri și organizații de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare și recunoscute de MADR care deservește interesele membrilor.
Condiții de eligibilitate	<ul style="list-style-type: none"> • Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de asigurare a cofinanțării investiției; • Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza

	<p>documentației tehnico economice;</p> <ul style="list-style-type: none"> • În cazul proiectelor de procesare/depozitare/condiționare minimum 50% din produsele pomicole care sunt supuse procesării/depozitării/condiționării, trebuie să provină din exploatarea pomicolă proprie și/sau din exploatarea membrilor (în cazul formelor asociative); • Solicitantul va figura în sistemul APIA/ANSVSA (după caz), anterior depunerii cererii de finanțare, cu forma de desfășurare a activității economice cu care solicită sprijin prin prezenta intervenție; • Investiția va respecta prevederile legislației naționale în vigoare aplicabilă proiectului; • În cazul înființării și/sau reconversiei solicitantul trebuie să utilizeze, doar material fructifer din categoria biologică certificat sau dintr-o categorie superioară; • Pentru pepiniere solicitantul se angajează că materialul rezultat va fi material fructifer sau de înmulțire din categoria biologică certificat sau dintr-o categorie superioară; • Investiția trebuie să se realizeze în cadrul unei ferme cu o dimensiune economică de minimum 4000 SO, iar suprafața înființată/replantată prevăzută prin proiect trebuie să fie echivalentă cu minimum 3000 euro SO pentru toate speciile și sistemele de cultură, inclusiv pepiniere; • Solicitantul trebuie să prezinte proiectul tehnic avizat în conformitate cu legislația națională; • În cazul în care proiectul prevede investiții în echipamente de irigații la nivelul fermei, doar ca o componentă secundară, acestea sunt eligibile doar dacă, îndeplinesc condițiile specificate în art.74 din Regulamentul nr. 2115/2021, iar la nivelul proiectului, este demonstrat faptul că: a) în urma evaluării ex-ante, investiția asigură posibile economii de apă de minimum 10% și b) în cazul în care investiția afectează corpuri de apă subterană sau de suprafață care au fost identificate ca nesatisfăcătoare în planul corespunzător de management al bazinului hidrografic din motive legate de cantitatea de apă, este realizată o reducere efectivă a utilizării apei de minimum 50% din posibilele economii stabilite la punctul a) sau în conformitate cu procentul stabilit de autoritatea competentă (dacă este cazul), care să contribuie la atingerea stării bune a acelor corpuri de apă”.
Alte angajamente	<p>Solicitantul nu va reduce dimensiunea economică prevăzută la depunerea cererii de finanțare a exploatarea agricole pe durata de execuție a contractului cu mai mult de 15%. Prin excepție, în cazul pepinierele marja de fluctuație de maximum 15% a dimensiunii economice poate fi mai mare. Cu toate acestea, dimensiunea economică a exploatarea agricole nu va scădea, în nicio situație, sub pragul minim de 4.000 SO sau 3.000 SO în cazul pepinierele, stabilit prin condițiile de eligibilitate.</p>
Investiții eligibile	<p>În cadrul acestei intervenții sunt vizate investiții corporale, legate de: • Investiții în înființarea și modernizarea fermelor pomicole, inclusiv în înființarea și reconversia plantațiilor pomicole, modernizarea parcului de mașini și utilaje agricole inclusiv remorci și semiremorci tehnologice (specializate pentru activitatea agricolă); • Echipamente și sisteme de avertizare timpurie asupra fenomenelor meteorologice</p>

	<p>nefavorabile precum și alte echipamente de diminuare a efectelor fenomenelor meteorologice nefavorabile, ca și componentă secundară; • Înființarea/modernizarea facilităților aferente asigurării igienei și biosecurității la nivel de fermă; • Investiții în înființarea și modernizarea pepinierelelor pomicele, inclusiv în creșterea suprafețelor ocupate de material săditor; • Înființarea, extinderea și/sau modernizarea unităților de condiționare și/sau depozitare; • Înființarea, extinderea și/sau modernizarea unităților de procesare de la nivelul fermei, inclusiv dotările aferente, doar ca o componentă secundară a proiectului (din punct de vedere financiar); • Înființarea/dezvoltarea componentei de comercializare/marketing la nivel de exploatație, inclusiv magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole), doar ca o componentă secundară a proiectului; • Producerea și utilizarea energiei (electrice și/sau termice) din surse regenerabile (solară, eoliană geotermală, aerotermală, hidrotermală etc.), ca o componentă secundară a unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu fara ca solicitantul să fie prosumator; • Investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES (componentă secundară a proiectului), legate de: - îmbunătățirea eficienței energetice a construcțiilor în care se desfășoară o activitate eligibilă în cadrul intervenției; - achiziționarea de echipamente/utilaje cu un consum redus de energie, precum și alte investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES; - investiții în economia circulară precum: a) producerea și utilizarea energiei regenerabile din valorificarea biomasei (ex. din deșeuri provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu; b) obținerea de fertilizanți organici din valorificarea biomasei (ex. din deșeuri provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu; • Investiții legate de utilizarea soluțiilor digitale la nivel de fermă; • Înființarea și/sau modernizarea echipamentelor pentru irigații în cadrul fermei, inclusiv facilități de stocare a apei la nivel de fermă, doar ca o componentă secundară a proiectului; • Înființarea și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilități și racordări, doar ca o componentă secundară a proiectului; Cheltuielile aferente implementării proiectelor care presupun înființarea/reconversia plantațiilor pomicele aferente acestei măsuri sunt eligibile înainte de semnarea contractului de finanțare, dar după depunerea cererii de finanțare și pot fi decontate după contractare.</p>
	<p>Investiții în active necorporale pentru: • Organizarea și implementarea sistemelor de management a calității și de siguranță alimentară, dacă sunt în legătură cu investițiile corporale ale proiectului; • Achiziționarea de tehnologii (know-how), patente și licențe pentru pregătirea implementării proiectului; • Achiziționarea de software, identificat ca necesar în documentația tehnico-economică a proiectului; • Marketingul produselor obținute, etc. Legat de investițiile propuse prin proiect sunt eligibile costurile generale direct legate de acestea menționate în secțiunea 4.7 "Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală".</p>
<p>Formă de sprijin</p>	<p>Grant</p>
<p>Tipul de plată</p>	<p>- rambursarea costurilor eligibile suportate efectiv de beneficiar - costuri unitare</p>
<p>Baza de stabilire</p>	<p>În această intervenție se aplică costurile standard pentru acele investiții adresate</p>

	<p>exploatațiilor pomicole care se regăsesc în Anexa 5, în baza articolului 83, punctul 2 litera a, i - R 2115/2021 Acestea au fost întocmite de către un organism cu expertiză în domeniu, în baza unei metodologii de calcul descrisă în cadrul Studiului pentru stabilirea costurilor standard pentru exploatațiile pomicole. Certificarea caracterului corect și adecvat al metodologiei și a rezultatelor pentru elaborarea costurilor standard s-a realizat de către un organism independent, cu expertiză în domeniu, pe baza Declarației privind caracterul adecvat al metodologiei (studiului) și precizia calculelor. Metodologia de calcul pentru costurile standard se regăsește în capitolul de documente, anexa 5. Pentru celelalte investiții care nu se regăsesc în lista costurilor standard din Anexa 5, va aplica rambursarea costurilor în conformitate cu articolul 83, punctul 2 litera a (ii)</p>
Valoarea sprijinului public	- maximum 1 500 000 Euro/proiect , cu excepția acelor proiecte care propun achiziția de utilaje și echipamente agricole a căror valoare este de maximum 300.000 euro/proiect .
Intensitatea sprijinului public nerambursabil	nu va depăși: 65% din costurile eligibile
Cheltuieli neeligibile specifice	<p>·Cheltuieli cu lucrările de întreținere a plantațiilor; ·Achizițiile de mijloace de transport pentru bunuri/mărfuri, nespecializate pentru activitatea agricolă vizată în proiect; ·Achizițiile de mijloace de transport persoane/pentru uz personal; ·Achiziția de clădiri; ·Achiziția de terenuri; ·Construcția și modernizarea locuinței; ·Achiziția de cap tractor; ·Cheltuielile cu spațiile ce deservește activitatea generală a exploatației agricole: birouri administrative, săli de ședințe, săli de protocol, spații de cazare, etc. ·Cheltuieli aferente investițiilor din Programul Sectorial legume-fructe. Cheltuielile neeligibile generale aplicabile vor fi menționate în secțiunea 4.7 "Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală".</p>
Investiția conține irigații?	Da În cazul investițiilor în îmbunătățirea instalațiilor de irigații existente, indicarea în procentaj(e) a economiei (economiiilor) potențială (potențiale) de apă necesar(e) exprimat(e) în procentaj 10 % În cazul investițiilor în îmbunătățirea instalațiilor de irigații existente [care au un impact asupra unor corpuri de apă a căror stare este mai puțin decât bună), precizarea cerinței (cerințelor) pentru o reducere efectivă a utilizării apei, exprimată ca procentaj 5 %
Alocare 2023-2029	151.383.527 euro -147benef
Quantum unitar planificat 2023-2029	1.030.000 euro/benef

DR-16 - Investiții în sectorul legume și/sau cartofi

Cod de intervenție	DR - 16
Denumire intervenție	Investiții în sectorul legume și/sau cartofi
Tipul de intervenție	IINVEST(73-74) - Investiții, inclusiv investiții în irigații
Indicator comun de realizare	O.20. Numărul de operațiuni sau unități de investiții productive realizate in situ, care beneficiază de sprijin
Descrierea domeniului de aplicare	Intervenția se aplică pe întreg teritoriul țării
Cod + descriere obiective specifice PAC	<p>SO2 Consolidarea orientării către piață și sporirea competitivității fermelor agricole, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, inclusiv creșterea concentrării pe cercetare, tehnologie și digitalizare</p> <p>SO4 Contribuirea la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin îmbunătățirea sechestrării carbonului, precum și prin promovarea energiei sustenabile</p> <p>XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri</p>
Nevoia (nevoile) abordată (abordate) prin intervenție;	<ul style="list-style-type: none"> - Modernizarea și restructurarea exploatațiilor, prin investiții pentru îmbunătățirea productivității; - Creșterea investițiilor în agricultura de precizie și digitalizare; - Creșterea valorii adăugate a produselor agricole prin investiții în depozitare și procesare; - Nevoia de creștere a cooperării între actorii implicați în lanțul alimentar; - Încurajarea consumului de produse autohtone și dezvoltarea de piețe locale;
Descrierea intervenției	<p>Această intervenție vizează investițiile corporale și necorporale necesare obținerii producției primare de legume și/sau cartofi. Date fiind condițiile de climă, dar și investițiile limitate în spații protejate pentru astfel de culturi, producția internă nu acoperă necesarul de consum intern. Acest sector este unul sensibil, pe de o parte luând în considerare gradul mare de specializare, diversitatea lucrărilor tehnologice ce presupun echipamente specializate iar pe de altă parte sezonalitatea, perisabilitatea și dependența de asigurarea irigațiilor. Investițiile în aceste sectoare în spații protejate sunt, de asemenea, importante pentru a satisface necesarul de cerere pe piața internă de produse proaspete. Totodată, în cadrul acestei intervenții se au în vedere investiții pentru condiționarea și/sau depozitarea, procesarea produselor agricole obținute la nivelul fermei, inclusiv comercializarea acestora în vederea creșterea valorii adăugate. Având în vedere nevoia de creștere a valorii adăugate a produselor agricole la nivel de fermă, dar și nevoia de consolidare a poziționării fermierilor în lanțul de aprovizionare, se vizează ca investițiile în facilitățile de condiționare și/sau depozitare la nivel de fermă să fie abordate ca investiții principale sau secundare, în funcție de nevoile de dezvoltare ale fiecărei ferme. Procesarea la nivel de fermă va fi abordată, în cadrul acestei intervenții, doar ca o componentă secundară a proiectului de investiții. Din perspectiva unei mai bune gestionări a riscurilor, intervenția va contribui și la promovarea accesului fermierilor la utilizarea tehnicilor și tehnologiilor pentru gestionare riscurilor provocate de fenomenele extreme în contextul schimbărilor climatice. Facilitățile de condiționare și/sau depozitare vor permite păstrarea produselor în condiții optime asigurând totodată o mai bună acoperire a consumului intern cu legume proaspete și cartofi de-a lungul întregului an, de la un sezon la altul. Disponibilitatea produselor autohtone, va contribui la creșterea consumului intern de astfel produse și implicit la echilibrarea balanței comerciale</p>

	<p>pentru această categorie de produse, iar prin componenta de comercializare a propriilor produse, se asigură premisele creării de noi piețe locale. Totodată, fermierii vor putea obține un preț corect în perioadele în care cantitatea de legume de pe piață este scăzută.</p>
Principii privind selecția proiectelor	<p>În cadrul intervenției vor fi prioritizate proiecte care promovează formele asociative, dezvoltarea structurilor agricole în mod echilibrat prin consolidarea exploataților medii, promovarea tehnologiilor și tehnicilor de producție moderne cu impact redus asupra mediului și eficientizarea utilizării resurselor naturale, maturitatea solicitantului precum și managementul riscului la nivelul exploataților.</p>
Legislația	<p>Proiectele de investiții vor fi elaborate și implementate în acord cu legislația europeană și națională în vigoare.</p>
Complementaritatea și evitarea dublei finanțări	<p>În capitolul destinat complementarității se regăsesc liniile generale de demarcare și complementaritate, iar prin documentația de implementare se vor detalia regulile privind complementaritatea și evitarea dublei finanțări cu intervențiile Pilonului I, cu celelalte intervenții pentru dezvoltare rurală sprijinite prin PNS 2023-2027 și cu programele naționale. Această intervenție este complementară cu intervențiile pilonului I referitoare la:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sprijinul acordat prin FEAGA pentru încurajarea creșterii producției prin sprijinului cuplat de producție care vizează atât legumele cultivate în câmp cât și cele cultivate în sere și solarii prin programele operaționale ale organizațiilor de producători (OP) pentru legume fructe, • Susținerea sectorului cartofului prin intermediul plăților cuplate de producție, alături de intervențiile BISS, CRISS (după caz), CYS (după caz). <p>Regulile privind evitarea dublei finanțări vor fi stabilite în procesul de implementare în raport cu investițiile finanțate/beneficiari/tipuri de cheltuieli. În ceea ce privește demarcarea cu intervenția Investiții în condiționarea, depozitarea și procesarea produselor agricole și pomicole, pe componenta de procesare a produselor agricole, aceasta este asigurată sub aspectul:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eligibilitatea investiției în procesare doar ca și componentă secundară din perspectiva valorică și • provenienței majoritare a materiei prime din cadrul propriei exploatații care va fi supusă procesării. <p>Totodată prezenta intervenție este complementară intervenției DR-25 care se axează pe modernizarea infrastructurii existente (din afara fermei, respectiv componenta intermediară între sursa de apă și echipamentul final pentru distribuirea apei la plante) și DR-26 care asigură exclusiv finanțare pentru înființarea sistemelor de irigații care vor fi realizate în zone nedeservite de o infrastructură de irigații existentă, iar prin finanțarea de la nivelul prezentei intervenții, la nivelul fermei, se asigură distribuția apei către plante fiind eligibilă achiziția echipamentelor de irigații.</p>
Beneficiari eligibili	<ul style="list-style-type: none"> • fermieri, cu excepția persoanelor fizice; • cooperative agricole și societățile cooperative care reprezintă interesele membrilor fermieri; • grupuri și organizații de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare și recunoscute de MADR care deservește interesele membrilor.
Condiții de eligibilitate:	<ul style="list-style-type: none"> • Solicitantul va figura în sistemul APIA/ANSVSA (după caz), anterior depunerii cererii de finanțare, cu forma de desfășurare a activității economice cu care solicită sprijin prin prezenta intervenție; • Investiția trebuie să se realizeze în cadrul unei ferme cu o dimensiune economică de minimum 12.000 € SO; • Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției; • Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnicoeconomice; • Investiția va respecta prevederile legislației naționale în vigoare aplicabilă proiectului; • În cazul proiectelor care propun procesare/depozitare/condiționare, minimum 50% din produsele agricole care sunt supuse procesării/depozitării/condiționării trebuie să provină din exploatarea proprie

	<p>și/sau din exploatațile membrilor (în cazul formelor asociative);</p> <ul style="list-style-type: none"> • În cazul în care proiectul prevede investiții în echipamente de irigații la nivelul fermei, acestea sunt eligibile doar dacă îndeplinesc condițiile specificate în art.74 din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021, iar la nivelul proiectului, este demonstrat faptul că: a) în urma evaluării ex-ante, investiția asigură posibile economii de apă de minimum 10% și b) în cazul în care investiția afectează corpuri de apă subterană sau de suprafață care au fost identificate ca nesatisfăcătoare în planul corespunzător de management al bazinului hidrografic din motive legate de cantitatea de apă, este realizată o reducere efectivă a utilizării apei de minimum 50% din posibilele economii stabilite la punctul a) sau în conformitate cu procentul stabilit de autoritatea competentă (dacă este cazul), care să contribuie la atingerea stării bune a acelor corpuri de apă.
<p>Alte angajamente</p>	<p>Solicitantul nu va reduce dimensiunea economică prevăzută la depunerea cererii de finanțare a exploatației agricole pe durata de execuție a contractului cu mai mult de 15%. Cu toate acestea, dimensiunea economică a exploatației agricole nu va scădea, în nicio situație, sub pragul minim de 12.000 SO stabilit prin condițiile de eligibilitate.</p>
<p>Investiții eligibile</p>	<p>În cadrul acestei intervenții sunt vizate investiții corporale, legate de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Înființarea, extinderea și/sau modernizarea exploatațiilor de legume/cartofi, inclusiv prin investiții în spații protejate și dotarea tehnică a fermelor cu utilaje agricole, remorci și semiremorci tehnologice (specializate pentru activitatea agricolă) specifice legumiculturii și cartofilor; • Echipamente și sisteme de avertizare timpurie asupra fenomenelor meteorologice nefavorabile precum și alte echipamente de diminuare a efectelor fenomenelor meteorologice nefavorabile, ca și componentă secundară; • Înființarea și/sau modernizarea echipamentelor pentru irigații în cadrul fermei, inclusiv facilități de stocare a apei la nivel de fermă, doar ca o componentă secundară a proiectului; • Înființarea, extinderea și/sau modernizarea unităților de condiționare și/sau depozitare; • Înființarea, extinderea și/sau modernizarea unităților de procesare de la nivelul fermei, inclusiv dotările aferente, doar ca o componentă secundară a proiectului (din punct de vedere financiar); • Înființarea/dezvoltarea componentei de comercializare/marketing la nivel de exploatație, inclusiv magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole), doar ca o componentă secundară a proiectului; • Producerea și utilizarea energiei (electrice și/sau termice) din surse regenerabile (solară, eoliană geotermală, aerotermală, hidrotermală etc.), ca o componentă secundară a unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu fără ca solicitantul să fie prosumator; • Investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES (componentă secundară a proiectului), legate de: <ul style="list-style-type: none"> - îmbunătățirea eficienței energetice a construcțiilor în care se desfășoară o activitate eligibilă în cadrul intervenției; - achiziționarea de echipamente/utilaje cu un consum redus de energie, precum și alte investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES; - investiții în economia circulară precum: a) producerea și utilizarea energiei regenerabile din valorificarea biomasei (ex. din deșeuri provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu; b) obținerea de fertilizanți organici din valorificarea biomasei (ex. din deșeuri provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu; • Utilizarea soluțiilor digitale la nivel de fermă; • Înființarea și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilități și racordări, ca o componentă secundară a proiectului. <p>Investiții în active necorporale pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizarea și implementarea sistemelor de management a calității și de siguranță alimentară, dacă sunt în legătură cu investițiile corporale ale proiectului; • Achiziționarea de tehnologii

	(know-how), patente și licențe pentru pregătirea implementării proiectului; • Achiziționarea de software, identificat ca necesar în documentația tehnico-economică a proiectului; • Marketingul produselor obținute etc. Legat de investițiile propuse prin proiect sunt eligibile costurile generale direct legate de acestea menționate în secțiunea 4.7 "Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală".
Formă de sprijin	Grant
Tipul de plată	rambursarea costurilor eligibile suportate efectiv de beneficiar
Valoarea sprijinului public	– maximum 2.000.000 euro/proiect cu excepția acelor proiecte care propun simpla achiziție de utilaje și echipamente agricole a căror valoare este de maximum 300.000 euro/proiect , respectiv de maximum 500.000 euro/proiect în cazul utilajelor pentru cartofi achiziționate de formele asociative.
Intensitatea sprijinului public	nerambursabil nu va depăși: -65% din costurile eligibile
Cheltuieli neeligibile specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Achiziția de terenuri și clădiri; • Achiziția simplă de utilaje agricole; • Achiziția de cap tractor; • Achizițiile de mijloace de transport pentru bunuri/mărfuri, nespecializate pentru activitatea agricolă vizată în proiect; • Achizițiile de mijloace de transport persoane/pentru uz personal; • Construcția și modernizarea locuinței; • Achiziția de drepturi de producție agricolă, de drepturi la plată, animale, plante anuale și plantarea acestora din urmă; • Cheltuielile cu spațiile ce deservește activitatea generală a exploatației agricole: spații administrative, săli de ședințe, spații de cazare, etc. • Cheltuielile cu întreținerea culturilor agricole; • Cheltuieli aferente investițiilor din Programul Sectorial legume-fructe din Pilonul I. Cheltuielile neeligibile generale aplicabile sunt cele menționate în secțiunea 4.7 "Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală".
Investiția conține irigații?	Da În cazul investițiilor în îmbunătățirea instalațiilor de irigații existente, indicarea în procentaj(e) a economiei (economiiilor) potențială (potențiale) de apă necesar(e) exprimat(e) în procentaj 10 % În cazul investițiilor în îmbunătățirea instalațiilor de irigații existente care au un impact asupra unor corpuri de apă a căror stare este mai puțin decât bună), precizarea cerinței (cerințelor) pentru o reducere efectivă a utilizării apei, exprimată ca procentaj 5 %
Alocare 2023-2029	151.383.529 euro -167benef
Cuquantum unitar planificat 2023-2029	906.000 euro/benef
Explicație și justificare referitoare la valoarea cuquantumului unitar	Valoare medie a sprijinului public per proiect legume, cartofi Valoarea medie a sprijinului a fost stabilită pe baza experienței din implementarea investițiilor similare din perioada de programare anterioară, coroborată cu acoperirea unei plaje cât mai largi de beneficiari, comparativ cu programarea anterioară. Astfel, în calculul valorii medii per proiect s-a avut în vedere, pe lângă valoarea sprijinului public pentru proiectele complexe și valoarea sprijinului pentru simpla achiziție de utilaje și echipamente agricole. În calcul s-a introdus un procent din anvelopa financiară a intervenției pentru achizițiile simple, așa cum a rezultat din implementarea măsurilor de investiții agricole anterioare, pentru această tipologie de proiecte.

DR-17 - Investiții în sectoarele hamei și/sau struguri de masă

Cod de intervenție	DR - 17
Denumire intervenție	Investiții în sectoarele hamei și/sau struguri de masă
Tipul de intervenție	IINVEST(73-74) - Investiții, inclusiv investiții în irigații
Indicator comun de realizare	O.20. Numărul de operațiuni sau unități de investiții productive realizate in situ, care beneficiază de sprijin
Descrierea domeniului de aplicare	Intervenția se aplică pe întreg teritoriul țării
Cod + descriere obiective specifice PAC	SO2 Consolidarea orientării către piață și sporirea competitivității fermelor agricole, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, inclusiv creșterea concentrării pe cercetare, tehnologie și digitalizare SO4 Contribuirea la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin îmbunătățirea sechestrării carbonului, precum și prin promovarea energiei sustenabile XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri
Nevoia (nevoile) abordată (abordate) prin intervenție	- Modernizarea și restructurarea exploatațiilor, prin investiții pentru îmbunătățirea productivității; - Creșterea investițiilor în agricultura de precizie și digitalizare; - Creșterea valorii adăugate a produselor agricole prin investiții în depozitare și procesare; - Încurajarea consumului de produse autohtone și dezvoltarea de piețe locale;
Descrierea intervenției	Această intervenție vizează investițiile corporale și necorporale necesare obținerii producției primare de hamei și struguri de masă. În vederea creșterii valorii adăugate, în cadrul intervenției vor fi sprijinite, de asemenea, investițiile în componentele de condiționare și/sau depozitare, procesare a producției primare obținute în cadrul exploatației. Procesarea la nivel de fermă va fi abordată, în cadrul acestei intervenții, ca o componentă secundară a proiectului de investiții, în funcție de nevoile specifice ale fermierilor. Facilitățile de condiționare și/sau depozitare la nivel de fermă vor permite păstrarea produselor agricole în condiții optime și vor oferi o mai bună poziționare a fermierilor în lanțul de aprovizionare, dar și o mai bună acoperire a necesarului de produse autohtone determinată de cererea din piață. România are un deficit major în ceea ce privește producția de struguri de masă, consumul intern fiind într-o pondere covârșitoare asigurat prin import. Sprijinul acordat prin această intervenție va contribui la o mai bună tehnologizare a exploatațiilor agricole din aceste sub-sectoare, prin investiții în utilaje și echipamente, conducând astfel la asigurarea materiei prime pentru industria berii și asigurarea pieței cu struguri de masă, cu impact pozitiv în balanța comercială. De asemenea, în ceea ce privește strugurii de masă intervenția permite și investiții în vederea comercializării produselor agricole (magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole), ca o componentă secundară. Această intervenție permite și investiții în instalații pentru producerea de fertilizanți organici sau energie regenerabilă prin utilizarea biomasei (din deșeuri/produse secundare rezultate din activitatea agricolă) sau altor surse regenerabile, în cadrul unui proiect de investiții, rezultatele fiind destinate exclusiv consumului propriu, precum și înființarea și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilități și racordări, ca și componente secundare ale proiectului. În vederea simplificării procesului de evaluare pentru această intervenție se vor aplica costurile standard inclusiv pentru contribuția în natură, în cazul înființării plantațiilor viticole pentru struguri de masă.

Principii privind selecția proiectelor	În cadrul intervenției vor fi prioritizate proiecte care vizează sectorul de struguri de masă, promovarea tehnologiilor și tehnicilor de producție moderne cu impact redus asupra mediului și eficientizarea utilizării resurselor naturale, managementul riscului la nivelul exploatației, maturitatea solicitantului, principiul proprietății.
Legislația	Proiectele de investiții vor fi elaborate și implementate în acord cu legislația europeană și națională în vigoare.
Complementaritate și evitarea dublei finanțări	În capitolul destinat complementarității se regăsesc liniile generale de demarcare și complementaritate iar prin documentația de implementare se vor detalia regulile privind complementaritatea și evitarea dublei finanțări cu celelalte intervenții pentru dezvoltare rurală sprijinite prin PNS 2023-2027 și programele naționale. În ceea ce privește demarcarea cu intervenția Investiții în condiționarea, depozitarea și procesarea produselor agricole și pomicole, pe componenta de procesare a produselor agricole, aceasta este asigurată sub aspectul: • eligibilitatea investiției în procesare doar ca și componentă secundară din perspectiva valorică și • provenienței majoritare a materiei prime din cadrul propriei exploatații care va fi supusă procesării. Totodată prezenta intervenție este complementară intervenției DR-25 care se axează pe modernizarea infrastructurii existente (din afara fermei, respectiv componenta intermediară între sursa de apă și echipamentul final pentru distribuirea apei la plante) și DR-26 care asigură exclusiv finanțare pentru înființarea sistemelor de irigații care vor fi realizate în zone nedeservite de o infrastructură de irigații existentă, iar prin finanțarea de la nivelul prezentei intervenții, la nivelul fermei, se asigură distribuția apei către plante, fiind eligibilă achiziția echipamentelor de irigații. Definiți beneficiarii eligibili și criteriile de eligibilitate specifice, acolo unde este relevant, legate de beneficiar și de zonă
Beneficiari eligibili:	<ul style="list-style-type: none"> • fermieri, cu excepția persoanelor fizice; • cooperative agricole și societățile cooperative care reprezintă interesele membrilor fermieri; • grupuri și organizații de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare și recunoscute de MADR care deservește interesele membrilor.
Condiții de eligibilitate:	<ul style="list-style-type: none"> • Solicitantul va figura în sistemul APIA/ANSVSA (după caz), anterior depunerii cererii de finanțare, cu forma de desfășurare a activității economice cu care solicită sprijin prin prezenta intervenție; • Investiția trebuie să se realizeze în cadrul unei ferme cu o dimensiune economică de minimum 4.000 euro SO pentru struguri de masă și 4105 euro SO pentru hamei; • Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției; • Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnicoeconomice; • Investiția va respecta prevederile legislației naționale în vigoare aplicabilă proiectului; • Încadrarea în zona de favorabilitate pentru cultura de hamei; • În cazul înființării și/sau replantării plantațiilor de struguri de masă sau hamei solicitantul trebuie să utilizeze doar material de plantare din categoria biologică certificat sau dintr-o categorie superioară; • Solicitantul trebuie să prezinte proiectul tehnic avizat de Institutul de profil; • În cazul proiectelor care propun procesare/depozitare/condiționare, minimum 50% din produsele agricole care sunt supuse procesării/depozitării/condiționării trebuie să provină din exploatarea proprie și/sau din exploatarea membrilor (în cazul formelor asociative); • În cazul în care proiectul prevede investiții în echipamente de irigații la nivelul fermei acestea sunt eligibile doar dacă îndeplinesc condițiile specificate în art.74 din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021, iar la nivelul proiectului, este demonstrat faptul că: a) în urma evaluării ex-ante, investiția asigură posibile economii de apă de minimum 10% și b) în cazul în care investiția afectează corpuri de apă

	<p>subterană sau de suprafață care au fost identificate ca nesatisfăcătoare în planul corespunzător de management al bazinului hidrografic din motive legate de cantitatea de apă, este realizată o reducere efectivă a utilizării apei de minimum 50% din posibilele economii stabilite la punctul a) sau în conformitate cu procentul stabilit de autoritatea competentă (dacă este cazul), care să contribuie la atingerea stării bune a acelor corpuri de apă.</p>
Alte angajamente:	<p>- Solicitantul nu va reduce dimensiunea economică prevăzută la depunerea cererii de finanțare a exploatației agricole pe durata de execuție a contractului cu mai mult de 15%. Cu toate acestea, dimensiunea economică a exploatației agricole nu va scădea, în nicio situație, sub pragurile minime de 4.000 SO, respectiv 4105 SO (după caz) stabilite prin condițiile de eligibilitate.</p>
Investiții eligibile	<p>Intervenția va sprijini investițiile corporale legate de: • Investiții în înființarea și/sau replantarea culturilor de hamei și struguri de masă; • Dotarea tehnică a fermelor cu utilaje agricole inclusiv remorci și semiremorci tehnologice (specializate pentru activitatea agricolă) specifice hameiului și strugurilor de masă, atât pentru culturile în câmp cât și pentru culturile în spații protejate, după caz; • Echipamente și sisteme de avertizare timpurie asupra fenomenelor meteorologice nefavorabile precum și alte echipamente de diminuare a efectelor fenomenelor meteorologice nefavorabile, ca și componentă secundară; • Înființarea, extinderea și/sau modernizarea, unităților de condiționare și/sau depozitare la nivel de fermă, inclusiv dotările aferente pentru culturile de hamei și struguri de masă; • Înființarea, extinderea și/sau modernizarea unităților de procesare de la nivelul fermei, inclusiv dotările aferente, doar ca o componentă secundară în cadrul proiectului de investiții (din punct de vedere financiar); • Înființarea/dezvoltarea componentei de comercializare/marketing la nivel de exploatație, inclusiv magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole), doar ca o componentă secundară a proiectului; • Sisteme de susținere noi sau modernizarea acestora; • Înființarea și/sau modernizarea echipamentelor pentru irigații în cadrul fermei, inclusiv facilități de stocare a apei la nivel de fermă, doar ca o componentă secundară a proiectului; • Instalații și/sau echipamente pentru gestionarea/utilizarea eficientă a îngrășămintelor și/sau a produselor de protecția plantelor; • Înființarea și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilități și racordări, ca o componentă secundară a proiectului; • Producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile (solară, eoliană, geotermală, aerotermală, hidrotermală etc.) ca o componentă secundară a unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu, fără ca solicitantul să fie prosumator; • Investiții în agricultura de precizie și/sau legate de utilizarea soluțiilor digitale; • Investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES (componentă secundară a proiectului), legate de: - îmbunătățirea eficienței energetice a construcțiilor în care se desfășoară o activitate eligibilă în cadrul intervenției; - achiziționarea de echipamente/utilaje cu un consum redus de energie, precum și alte investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES; - investiții în economia circulară precum: a) producerea și utilizarea energiei regenerabile din valorificarea biomasei (ex. din deșeurile provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu; b) obținerea de fertilizanți organici din valorificarea biomasei (ex. din deșeurile provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu;</p>
	<p>Investiții în active necorporale pentru: • Organizarea și implementarea sistemelor de management a calității și de siguranță alimentară, dacă sunt în legătură cu investițiile corporale ale proiectului; • Achiziționarea de tehnologii (know-how), patente și licențe pentru pregătirea implementării proiectului; •</p>

	Achiziționarea de software, identificat ca necesar în documentația tehnico-economică a proiectului; • Marketingul produselor obținute, etc.
Formă de sprijin	Grant
Tipul de plată	- rambursarea costurilor eligibile suportate efectiv de beneficiar - costuri unitare
Baza de stabilire	În această intervenție se aplică costurile standard pentru acele investiții adresate exploatațiilor de struguri de masă care se regăsesc în Anexa 5, în baza articolului 83, punctul 2 litera a, i - R 2115/2021 Acestea au fost întocmite de către un organism cu expertiză în domeniu, în baza unei metodologii de calcul descrisă în cadrul Studiului pentru stabilirea costurilor standard pentru struguri de masă. Certificarea caracterului corect și adecvat al metodologiei și a rezultatelor pentru elaborarea costurilor standard s-a realizat de către un organism independent, cu expertiză în domeniu, pe baza Declarației privind caracterul adecvat al metodologiei (studiului) și precizia calculului. Metodologia de calcul pentru costurile standard se regăsește în capitolul de documente, anexa 5. Pentru celelalte investiții se va aplica rambursarea costurilor în conformitate cu articolul 83, punctul 2 litera a (ii)
Valoare maximă a sprijinului public	per proiect – 1.000.000 euro , cu excepția acelor proiecte care propun simpla achiziție de utilaje și echipamente agricole a căror valoare este de maximum 300.000 euro/proiect .
Intensitatea sprijinului public nerambursabil	nu va depăși: 65% din costurile eligibile
Cheltuieli neeligibile specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Achiziția de clădiri; • Achiziția de terenuri; • Construcția și modernizarea locuinței; • Achiziția de cap tractor; • Achizițiile de mijloace de transport pentru bunuri/mărfuri, nespecializate pentru activitatea agricolă vizată în proiect; • Achizițiile de mijloace de transport persoane/pentru uz personal; • Cheltuieli cu întreținerea culturilor agricole; • Cheltuielile cu spațiile ce deservește activitatea generală a exploatației agricole: spații administrative, săli de ședințe, spații de cazare, etc; • Achiziția de drepturi de producție agricolă, de drepturi de plată, animale, plante anuale și plantarea acestora din urmă. Cheltuielile neeligibile generale vor fi menționate în secțiunea 4.7 "Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală".
Investiția conține irigații?	Da În cazul investițiilor în îmbunătățirea instalațiilor de irigații existente, indicarea în procentaj(e) a economiei (economii) potențială (potențiale) de apă necesar(e) exprimat(e) în procentaj 10 % În cazul investițiilor în îmbunătățirea instalațiilor de irigații existente [care au un impact asupra unor corpuri de apă a căror stare este mai puțin decât bună), precizarea cerinței (cerințelor) pentru o reducere efectivă a utilizării apei, exprimată ca procentaj 5 %
Alocare 2023-2029	45.000.000, euro -66benef
Cuquantum unitar planificat 2023-2029	680.000 euro/benef
Explicație și justificare referitoare la valoarea cuquantumului unitar	Valoarea sprijinului a fost stabilită pe baza costurilor standard și pe baza experienței în implementarea investițiilor similare din perioada de programare anterioară, coroborată cu acoperirea unei categorii diversificate de beneficiari, având totodată în vedere și nivelul investițional optim pentru acest tip de exploatații. Totodată, la stabilirea valorii medii per proiect s-a avut în vedere și simpla achiziție de utilaje și echipamente agricole așa cum a rezultat din implementarea măsurilor de investiții din perioada anterioară. În cazul plantațiilor viticole pentru struguri de masă, estimarea granturilor s-a axat pe costurile

	<p>standard aplicabile perioadei programatice 2023-2027. În cazul culturii de hamei estimarea sprijinului unitar s-a bazat pe datele puse la dispoziție de către Institutul de Cercetare pentru Economia Agriculturii și Dezvoltare Rurală (în lipsa unor date din experiența programatică anterioară).</p>
--	---

DR-18 - Investiții în floricultură, plante medicinale și aromatice

Cod de intervenție	DR - 18
Denumire intervenție	Investiții în floricultură, plante medicinale și aromatice
Tipul de intervenție	IINVEST(73-74) - Investiții, inclusiv investiții în irigații
Indicator comun de realizare	O.20. Numărul de operațiuni sau unități de investiții productive realizate in situ, care beneficiază de sprijin
Descrierea domeniului de aplicare	Intervenția se aplică pe întreg teritoriul țării
Cod + descriere obiective specifice PAC	SO2 Consolidarea orientării către piață și sporirea competitivității fermelor agricole, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, inclusiv creșterea concentrării pe cercetare, tehnologie și digitalizare SO4 Contribuirea la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin îmbunătățirea sechestrării carbonului, precum și prin promovarea energiei sustenabile XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri
Nevoia (nevoile) abordată (abordate) prin intervenție	- Modernizarea și restructurarea exploatațiilor, prin investiții pentru îmbunătățirea productivității - Creșterea investițiilor în agricultura de precizie și digitalizare - Creșterea valorii adăugate a produselor agricole prin investiții în depozitare și procesare - Încurajarea consumului de produse autohtone și dezvoltarea de piețe locale
Descrierea intervenției	Această intervenție vizează investițiile corporale și necorporale necesare obținerii producției primare de flori, plante aromatice, plante medicinale, plante ornamentale. Totodată, având în vedere nevoia de creștere a valorii adăugate a produselor agricole la nivel de fermă se va acorda sprijin pentru componentele de condiționare și/sau depozitare, procesare, în funcție de nevoile de dezvoltare ale fiecărei ferme. Procesarea la nivel de fermă va fi abordată, în cadrul acestei intervenții, ca o componentă secundară a proiectului de investiții. Facilitățile de condiționare și/sau depozitare vor permite păstrarea produselor agricole în condiții optime și vor oferi o mai bună poziționare a fermierilor în lanțul de aprovizionare și o mai bună asigurare a necesarului de produse autohtone. Sprijinul acordat prin această intervenție va contribui la o mai bună tehnologizare a exploatațiilor agricole din aceste sub-sectoare, prin investiții în utilaje și echipamente, conducând astfel la asigurarea pieței cu flori, plante aromatice, medicinale și ornamentale, cu impact pozitiv în balanța comercială. Intervenția va susține investițiile de modernizare a fermelor din aceste sub-sectoare cu potențial competitiv (inclusiv în spații protejate), prin dotarea tehnică, inclusiv în sisteme/echipamente de irigații. Această intervenție permite și investiții în instalații pentru producerea de fertilizanți organici sau energie regenerabilă din surse regenerabile sau prin utilizarea biomasei (din deșeuri/produse secundare rezultate din activitatea agricolă), în cadrul unui proiect de investiții, rezultatele fiind destinate exclusiv consumului propriu, precum și înființarea și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilități și racordări, ca și componente secundare ale unui proiect de investiții.
Principii privind selecția proiectelor	În cadrul intervenției vor fi prioritizate proiectele care promovează culturile bio și culturile în spații protejate.
Legislație:	Proiectele de investiții vor fi elaborate și implementate în acord cu legislația europeană și națională în vigoare.

<p>Complementaritate și evitarea dublei finanțări</p>	<p>În capitolul destinat complementarității se regăsesc liniile generale de demarcare și complementaritate iar prin documentația de implementare se vor detalia regulile privind complementaritatea și evitarea dublei finanțări cu celelalte intervenții pentru dezvoltare rurală sprijinite prin PNS 2023-2027 și programele naționale. În ceea ce privește demarcarea cu intervenția Investiții în condiționarea, depozitarea și procesarea produselor agricole și pomicole, pe componenta de procesare a produselor agricole, aceasta este asigurată sub aspectul:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eligibilitatea investiției în procesare doar ca și componentă secundară din perspectiva valorică și • provenienței majoritare a materiei prime din cadrul propriei exploatații care va fi supusă procesării. Totodată prezenta intervenție este complementară intervenției DR-25 care se axează pe modernizarea infrastructurii existente (din afara fermei, respectiv componenta intermediară între sursa de apă și echipamentul final pentru distribuirea apei la plante) și DR-26 care asigură exclusiv finanțare pentru înființarea sistemelor de irigații care vor fi realizate în zone nedeservite de o infrastructură de irigații existentă, iar prin finanțarea de la nivelul prezentei intervenții, la nivelul fermei, se asigură distribuția apei către plante fiind eligibilă achiziția echipamentelor de irigații
<p>Beneficiari eligibili:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • fermieri, cu excepția persoanelor fizice; • cooperative agricole și societățile cooperative care reprezintă interesele membrilor fermieri; • grupuri și organizații de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare și recunoscute de MADR care deservește interesele membrilor.
<p>Condiții de eligibilitate:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Solicitantul va figura în sistemul APIA/ANSVSA (după caz), anterior depunerii cererii de finanțare, cu forma de desfășurare a activității economice cu care solicită sprijin prin prezenta intervenție; • Investiția trebuie să se realizeze în cadrul unei ferme cu o dimensiune economică de minimum 4.000 euro SO; • Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției; • Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnicoeconomice; • Investiția va respecta prevederile legislației naționale în vigoare aplicabile proiectului; • În cazul proiectelor care propun procesare/depozitare/condiționare minim 50% din produsele agricole care sunt supuse procesării/depozitării/condiționării trebuie să provină din exploatarea proprie și/sau din exploatarea membrilor (în cazul formelor asociative); • În cazul în care proiectul prevede investiții în echipamente de irigații la nivelul fermei acestea sunt eligibile doar dacă îndeplinesc condițiile specificate în art. 74 din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021, iar la nivelul proiectului, este demonstrat faptul că: a) în urma evaluării ex-ante, investiția asigură posibile economii de apă de minimum 10% și b) în cazul în care investiția afectează corpuri de apă subterană sau de suprafață care au fost identificate ca nesatisfăcătoare în planul corespunzător de management al bazinului hidrografic din motive legate de cantitatea de apă, este realizată o reducere efectivă a utilizării apei de minimum 50% din posibilele economii stabilite la punctul a) sau în conformitate cu procentul stabilit de autoritatea competentă (dacă este cazul), care să contribuie la atingerea stării bune a acelor corpuri de apă.
<p>Alte angajamente:</p>	<p>Solicitantul nu va reduce dimensiunea economică prevăzută la depunerea cererii de finanțare a exploatarea agricole pe durata de execuție a contractului cu mai mult de 15%. Cu toate acestea, dimensiunea economică a exploatarea agricole nu va scădea, în nicio situație, sub pragul minim de 4.000 SO stabilit prin condițiile de eligibilitate.</p>

<p>Investiții eligibile</p>	<p>Intervenția va sprijini investițiile corporale legate de: • Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea exploatațiilor specializate în cultura de flori, plante ornamentale, plante medicinale și plante aromatice, atât pentru culturile în câmp cât și pentru culturile în spații protejate, după caz; • Dotarea tehnică a fermelor cu utilaje agricole, inclusiv remorci și semiremorci tehnologice (specializate pentru activitatea agricolă) specifice florilor, plantelor aromatice, medicinale și ornamentale atât pentru culturile în câmp cât și pentru culturile în spații protejate, după caz; • Înființarea, extinderea și/sau modernizarea unităților de condiționare și/sau depozitare; • Înființarea, extinderea și/sau modernizarea unităților de procesare de la nivelul fermei, inclusiv dotările aferente, doar ca o componentă secundară a proiectului (din punct de vedere financiar); • Înființarea/dezvoltarea componentei de comercializare/marketing la nivel de exploatație, inclusiv magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole), doar ca o componentă secundară a proiectului; • Înființarea și/sau modernizarea echipamentelor pentru irigații în cadrul fermei, inclusiv facilități de stocare a apei la nivel de fermă, doar ca o componentă secundară a proiectului; • Instalații și/sau echipamente pentru gestionarea/utilizarea eficientă a îngrășămintelor și/sau a produselor de protecția plantelor; • Producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile (solară, eoliană, geotermală, aerotermală, hidrotermală etc.) ca o componentă secundară a unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu fără ca solicitantul să fie prosumator; • Investiții în agricultura de precizie și/sau legate de utilizarea soluțiilor digitale; • Investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES (componentă secundară a proiectului), legate de: - îmbunătățirea eficienței energetice a construcțiilor în care se desfășoară o activitate eligibilă în cadrul intervenției; - achiziționarea de echipamente/utilaje cu un consum redus de energie, precum și alte investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES; - investiții în economia circulară precum: a) producerea și utilizarea energiei regenerabile din valorificarea biomasei (ex. din deșeuri provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu; b) obținerea de fertilizanți organici din valorificarea biomasei (ex. din deșeuri provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu; • Înființarea și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilități și racordări, ca o componentă secundară a proiectului;</p>
	<p>Investiții în active necorporale pentru: • Organizarea și implementarea sistemelor de management a calității și de siguranță alimentară, dacă sunt în legătură cu investițiile corporale ale proiectului; • Achiziționarea de tehnologii (know-how), patente și licențe pentru pregătirea implementării proiectului; • Achiziționarea de software, identificat ca necesar în documentația tehnico-economică a proiectului; • Marketingul produselor obținute, etc. Legat de investițiile propuse prin proiect sunt eligibile costurile generale direct legate de acestea menționate în secțiunea 4.7 "Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală".</p>
<p>Formă de sprijin</p>	<p>Grant</p>
<p>Tipul de plată</p>	<p>rambursarea costurilor eligibile suportate efectiv de beneficiar</p>
<p>Valoare maxima a sprijinului public</p>	<p>va fi de 100.000 euro/proiect.</p>
<p>Intensitatea sprijinului public</p>	<p>nu va depăși: -65% din costurile eligibile.</p>

nerambursabil	
Cheltuieli neeligibile specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Achiziția de clădiri; • Achiziția de terenuri; • Construcția și modernizarea locuinței; • Achiziția de cap tractor; • Achizițiile de mijloace de transport pentru bunuri/mărfuri, nespecializate pentru activitatea agricolă vizată în proiect; • Achizițiile de mijloace de transport persoane/pentru uz personal; • Cheltuieli cu întreținerea culturilor agricole; • Cheltuielile cu spațiile ce deservește activitatea generală a exploatației agricole: spații administrative, săli de ședințe, spații de cazare, etc; • Achiziția de drepturi de producție agricolă, de drepturi de plată, animale, plante anuale și plantarea acestora din urmă. Cheltuielile neeligibile generale vor fi menționate în secțiunea 4.7 "Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală".
Investiția conține irigații?	<p>Da În cazul investițiilor în îmbunătățirea instalațiilor de irigații existente, indicarea în procentaj(e) a economiei (economii) potențială (potențiale) de apă necesar(e) exprimat(e) în procentaj 10 % În cazul investițiilor în îmbunătățirea instalațiilor de irigații existente [care au un impact asupra unor corpuri de apă a căror stare este mai puțin decât bună), precizarea cerinței (cerințelor) pentru o reducere efectivă a utilizării apei, exprimată ca procentaj 5 %</p>
Alocare 2023-2029	5.000.000 euro - 56 benef
Cuquantum unitar planificat 2023-2029	90.000 euro/benef
Explicație și justificare referitoare la valoarea cuquantumului unitar	S-a avut în vedere istoricul PNDR referitor la echipamente, investiții similare și totodată, urmare a discuțiilor de la nivelul grupurilor tehnice de lucru, s-au abordat tipologiile de investiții specifice necesare acestor sectoare, raportându-ne la o medie.

DR-19 - Investiții neproductive la nivel de ferma

<i>Cod de intervenție</i>	DR - 19
<i>Denumire intervenție</i>	Investiții neproductive la nivel de fermă
<i>Tipul de intervenție</i>	IINVEST(73-74) - Investiții, inclusiv investiții în irigații
<i>Indicator comun de realizare</i>	O.21. Numărul de operațiuni sau unități de investiții neproductive realizate in situ, care beneficiază de sprijin
<i>Descrierea domeniului de aplicare</i>	Intervenția se aplică pe întreg teritoriul țării
<i>Cod + descriere obiective specifice PAC</i>	SO4 Contribuirea la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin îmbunătățirea sechestrării carbonului, precum și prin promovarea energiei sustenabile SO5 Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice SO6 Contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor
<i>Nevoia (nevoile) abordată (abordate)</i>	- Creșterea gradului de sechestrare a carbonului pe terenuri agricole - Adoptarea de metode agricole durabile pentru gestionarea resurselor naturale și biodiversității
<i>Descrierea intervenției</i>	Sprijinul din cadrul acestei intervenții se adresează investițiilor neproductive (INP) realizate la nivelul fermelor în vederea creării de perdele naturale de protecție pentru culturile din fermă, cu scopul de a le proteja împotriva factorilor climatici (fenomene extreme climatice, vânt, troienirea zăpezii, secetă), de a crește gradul de reziliență al fermelor în condițiile schimbărilor climatice, de a crește biodiversitatea, de a crește suprafața cu elemente de peisaj. Aceste investiții nu generează un beneficiu economic semnificativ pentru fermierii solicitanți de sprijin, dar contribuie la utilizarea durabilă a terenurilor agricole și la o gestionare adecvată a riscurilor din agricultură, aducând astfel beneficii pentru mediu și climă. Sprijinul acordat va contribui la realizarea obiectivelor legate de utilizarea durabilă a terenurilor agricole (cu rol în managementul și controlul eroziunii solurilor) și a biodiversității, asigurând totodată eficacitate în raport cu costurile suportate. Această intervenție va contribui la SO 5 prin operațiuni care pot îmbunătăți peisajul natural, managementul apei și conservarea solului, contribuind în același timp la îmbunătățirea retenției apei și reducerea riscului de inundații. În plus, crearea de perdele de protecție pe terenurile agricole și neagricole vor contribui la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin sechestrarea carbonului. Astfel importanța înființării și dezvoltării optime a acestor perdele este esențială în contextul schimbărilor climatice. În vederea simplificării unor astfel de investiții pentru perdelele naturale de protecție vor fi utilizate costurile standard , elaborate de un institut de profil. Perdelele naturale au un rol esențial adus mediului (solului, retenției de apă și aerului) iar scopul lor rămâne unul neproductiv.
<i>Principii privind selecția proiectelor</i>	Procesul de selecție va viza prioritizarea proiectelor care vor demonstra sinergii cu alte intervenții și/sau scheme/angajamente de mediu ale fermierilor pentru a crește impactul potențial asupra mediului al investițiilor neproductive și a proiectelor care propun realizarea investițiilor aferente intervenției în zone cu constrângeri naturale (zone cu constrângeri specifice și zone cu constrângeri semnificative). Se acordă prioritate investițiilor în realizarea perdelelor naturale de protecție pe suprafețe cât mai mari, a celor realizate pe suprafețe aflate în proprietatea solicitanților cât și a perdelelor care au în componentă specii melifere. În vederea simplificării procesului

	de evaluare pentru această intervenție se vor aplica costurile standard pentru înființarea de perdele naturale de protecție.
Legislație	Proiectele de investiții vor fi elaborate și implementate în acord cu legislația europeană și națională în vigoare.
Complementaritatea și evitarea dublei finanțări	Nu este cazul.
Beneficiari eligibili:	- Fermieri cu excepția persoanelor fizice.
Condiții de eligibilitate	• Investiția trebuie să se realizeze în cadrul unei ferme cu o dimensiune economică de minimum 4.000 € SO ;
	• Solicitantul va figura în sistemul APIA/ANSVSA (după caz), anterior depunerii cererii de finanțare, cu forma de desfășurare a activității economice cu care solicită sprijin prin prezenta intervenție;
	• Investiția va respecta prevederile legislației naționale în vigoare aplicabilă proiectului;
	• Solicitantul trebuie să prezinte proiectul tehnic avizat de un organism autorizat;
Investiții eligibile	• Investiția va viza în mod obligatoriu toate fazele tehnologice de dezvoltare a perdelei de protecție.
	Vor fi sprijinite investițiile corporale legate de: - Înființarea de perdele naturale de protecție pentru culturile agricole la nivelul fermelor inclusiv pentru plantațiile pomicole și viticultură, în baza costurilor standard. Înființarea perdelelor de protecție implică o operațiune complexă ce se derulează pe parcursul a 5 ani de la plantarea efectivă a puieților și cuprinde o serie de completări ulterioare și lucrări tehnologice specifice care asigură aducerea plantației la un stadiu de creștere suficient pentru a asigura supraviețuirea puieților plantați, fără a mai fi necesară intervenția umană. Alegerea speciilor pe tipuri de zone, în funcție de sol și cultura protejată, alegerea structurii optime amplasarea perdelelor în funcție de relief, alegerea sortimentului de arbori și arbuști pentru o eficiență optimă a perdelelor de protecție etc. se vor realiza de către fermieri pe baza Ghidului de recomandări aferent Studiului privind stabilirea costurilor standard pentru înființarea perdelelor naturale de protecție la nivelul fermelor ce va fi pus la dispoziție în cadrul de implementare. Investiții în active necorporale pentru: • Achiziționarea de tehnologii (know-how), patente și licențe pentru pregătirea implementării proiectului; Legat de investițiile propuse prin proiect sunt eligibile costurile generale direct legate de acestea menționate în secțiunea 4.7 "Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală".
Formă de sprijin	Grant
Tipul de plată	costuri unitare
Valoare maximă a sprijinului public	per proiect va fi de 200.000 euro . Intensitatea sprijinului public nerambursabil va fi raportată la costurile eligibile per proiect și poate acoperi maximum 100% din costurile eligibile .
Cheltuieli neeligibile specifice	• Achiziția de utilaje și echipamente agricole Următoarele categorii de teren nu sunt eligibile pentru sprijin prin această măsură: • terenuri care fac obiectul unor litigii, • terenuri menționate la momentul depunerii aplicației în programe sau planuri naționale sau locale, de amenajare a teritoriului ca deserving un interes public major, • pajiști naturale permanente, cu excepția celor afectate, conform proiectului tehnic, de fenomene de degradare a solului, și anume: eroziune de suprafață foarte puternică și excesivă, eroziune de adâncime (ogașe, ravene, torenți), alunecări active, prăbușiri, surpări și scurgeri noroioase, prezența aglomerărilor de pietriș, bolovăniș, grohotiș, stâncării și depozite de aluviuni torențiale, sărăturare sau aciditate

	puternică, prezența nisipurilor mobile), Cheltuielile neeligibile generale aplicabile vor fi menționate în secțiunea 4.7 "Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală".
<i>Investiția conține irigații?</i>	Nu
<i>Alocare 2023-2029</i>	11.764.706 euro - 62 benef
<i>Cuquantum unitar planificat 2023-2029</i>	190.000 euro/benef
<i>Explicație și justificare referitoare la valoarea cuantumului unitar</i>	<p>Plecând de la obiectivul de a avea investiții neproductive, pe baza datelor din proiectul de asistență tehnică elaborat de Institutul de profil, au fost avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • costurile standard aplicabile unei perdele naturale de protecție a căror date tehnologice de înființare presupun maximum trei rânduri, având o lățime de 6 m; • procentul de min. 5% acoperire a terenului agricol deservit de perdea și o dimensiune medie a unei suprafețe agricole de aproximativ 179 ha pentru cultura de cereale pentru a considera efecte optime de eficiență; • s-a ales ca și cultură de bază cultura de câmp, plecând de la premisa că aceasta are cea mai mare nevoie de protecție din perspectiva poziționării în zonele joase, de câmpie, acestea fiind cele mai predispuse la efectele schimbărilor climatice (extreme climatice, vânt, troienirea zăpezii, secetă etc). Astfel, coroborând costurile standard la condițiile de tehnologie mai sus amintite, s-a obținut o valoare a sprijinului public per proiect de cca 200.000 euro. Având în vedere faptul că acest calcul este unul pe date specifice, cuquantumul unitar a fost stabilit aproape de această valoare, respectiv 190.000 euro/proiect.

DR-20 - Investiții în sectorul zootehnic

Cod de intervenție	DR - 20
Denumire intervenție	Investiții în sectorul zootehnic
Tipul de intervenție	INVEST(73-74) - Investiții, inclusiv investiții în irigații
Indicator comun de realizare	O.20. Numărul de operațiuni sau unități de investiții productive realizate in situ, care beneficiază de sprijin
Descrierea domeniului de aplicare	Intervenția se aplică pe întreg teritoriul țării
Cod + descriere obiective specifice PAC	<p>SO2 Consolidarea orientării către piață și sporirea competitivității fermelor agricole, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, inclusiv creșterea concentrării pe cercetare, tehnologie și digitalizare</p> <p>SO4 Contribuirea la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin îmbunătățirea sechestrării carbonului, precum și prin promovarea energiei sustenabile</p> <p>XCO Obiectiv transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri</p>
Nevoia (nevoile) abordată (abordate) prin intervenție	<ul style="list-style-type: none"> - Modernizarea și restructurarea exploatațiilor, prin investiții pentru îmbunătățirea productivității - Creșterea investițiilor în agricultura de precizie și digitalizare - Creșterea valorii adăugate a produselor agricole prin investiții în depozitare și procesare - Nevoia de creștere a cooperării între actorii implicați în lanțul alimentar - Încurajarea consumului de produse autohtone și dezvoltarea de piețe locale - Menținerea/adoptarea de practici agricole extensive și utilizarea de ESR pentru reducerea GES - Sprijinirea dezvoltării durabile a zonelor montane din România
Descrierea intervenției	<p>Sectorul zootehnic are un potențial ridicat de dezvoltare atât pentru creșterea efectivelor de animale cât și pentru diversificarea speciilor având în vedere ariile extinse pentru pășunat și suprafețele arabile dedicate plantelor de nutreț. Cu toate acestea, sectorul zootehnic întâmpină în continuare probleme structurale și de competitivitate dat fiind gradul mare de specializare, specificul tehnologiei de creștere, sănătatea animalelor, integrarea soluțiilor digitale, sistemele de biosecuritate, dar și necesitatea asigurării producției pe tot parcursul anului în fluxul tehnologic de creștere. Astfel sectorul zootehnic este unul de o mare complexitate cu nevoi investiționale majore. Totodată, este de remarcat faptul că în zona montană există riscul de abandon generat de fenomenul major de depopulare ca urmare a deficiențelor legate de infrastructură, servicii și locuri de muncă locale. Pentru a răspunde adecvat provocărilor cu care se confruntă zona montană din perspectiva activităților agricole și a problemelor structurale ale exploatațiilor agricole din această zonă, va fi prevăzută o alocare distinctă pentru zona montană. Astfel intervenția își propune investiții noi și/sau de modernizare a fermelor zootehnice cu tot ceea ce presupun acestea, respectiv investiții în echipamente, adaptare la standarde, racorduri la utilități, etc. De asemenea, pentru a atenua nivelul actual al emisiilor de gaze cu efect de seră și amoniac din agricultură, în contextul intensificării durabile a agriculturii, există în continuare nevoia de a sprijini investițiile în managementul adecvat al gunoiului de grajd (dotare și facilități moderne pentru depozitarea și aplicarea gunoiului de grajd și a nămolului de epurare, utilaje folosite pentru reducerea amprentei GES și amoniac, precum și tehnologii care contribuie la susținerea unei economii cu un nivel scăzut de carbon). În vederea creșterii valorii adăugate vor fi tratate inclusiv, investițiile în</p>

	<p>condiționarea și/sau depozitarea, procesarea produselor obținute la nivelul fermei. Investițiile în unitățile de procesare a propriilor produse vor fi tratate doar ca și componentă secundară în cadrul proiectului. În această intervenție pe lângă investițiile specifice în fermele zootehnice vor fi sprijinite și acele investiții necesare pentru asigurarea bazei furajere aferentă fermelor zootehnice. Totodată, în vederea adaptării exploatațiilor de creștere a găinilor ouatoare de la sistemul de creștere în cuști îmbunătățite în sistem alternativ, se va crea o alocare separată la nivelul acestei intervenții în vederea modernizării/extinderii astfel încât să se poată facilita adaptarea la sistemul de creștere alternativ. Alocarea separată va avea la bază un procent determinat de o analiză internă astfel încât alocarea să fie suficientă pentru cererea de astfel de investiții dar în același timp realistă astfel încât să poată fi consumată. Această alocare se va stabili la momentul lansării apelului.</p>
Principii privind selecția proiectelor	<p>În cadrul intervenției vor fi prioritizate proiecte care promovează formele asociative, dezvoltarea structurilor agricole în mod echilibrat prin consolidarea exploatațiilor de dimensiuni medii, tehnologiile și tehnicile de producție moderne cu impact redus asupra mediului și eficientizarea utilizării resurselor naturale, acțiuni în scopul gestionării corespunzătoare a riscurilor de la nivelul exploatației, precum și maturitatea solicitantului.</p>
Legislație	<p>Proiectele de investiții vor fi elaborate și implementate în acord cu legislația europeană și națională în vigoare.</p>
Complementaritate și evitarea dublei finanțări	<p>În capitolul destinat complementarității se regăsesc liniile generale de demarcare și complementaritate, iar prin documentația de implementare se vor detalia regulile privind complementaritatea și evitarea dublei finanțări cu celelalte intervenții pentru dezvoltare rurală sprijinite prin PNS 2023-2027 și programele naționale. În ceea ce privește demarcarea cu intervenția Investiții în condiționarea, depozitarea și procesarea produselor agricole și pomicole, pe componenta de procesare a produselor agricole, aceasta este asigurată sub aspectul: • eligibilității investiției în procesare doar ca și componentă secundară din perspectiva valorică și • provenienței majoritare a materiei prime din cadrul propriei exploatații care va fi supusă procesării. Totodată prezenta intervenție este complementară intervenției DR-25 care se axează pe modernizarea infrastructurii existente (din afara fermei, respectiv componenta intermediară între sursa de apă și echipamentul final pentru distribuirea apei la plante) și DR-26 care asigură exclusiv finanțare pentru înființarea sistemelor de irigații care vor fi realizate în zone nedeservite de o infrastructură de irigații existentă, iar prin finanțarea de la nivelul prezentei intervenții, la nivelul fermei, se asigură distribuția apei către plante fiind eligibilă achiziția echipamentelor de irigații</p>
Beneficiari	<ul style="list-style-type: none"> • fermieri, cu excepția persoanelor fizice; • cooperative agricole și societățile cooperative care deserveț interesele membrilor fermieri; • grupuri și organizații de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare și recunoscute de MADR care deserveț interesele membrilor.
Condiții de eligibilitate:	<ul style="list-style-type: none"> • Solicitantul va figura în sistemul APIA/ANSVSA (după caz), anterior depunerii cererii de finanțare, cu forma de desfășurare a activității economice cu care solicită sprijin prin prezenta intervenție; • Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnicoeconomice; • Investiția trebuie să se realizeze în cadrul unei exploatații agricole cu o dimensiune economică de minimum 12.000 € SO; • Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției; • Investiția va respecta prevederile legislației naționale în vigoare aplicabilă proiectului; • Investiția trebuie să respecte toate standardele obligatorii în vigoare; • În cazul proiectelor care propun procesare/depozitare/condiționare minimum

	<p>50% din produsele agricole care sunt supuse procesării/depozitării/condiționării trebuie să provină din exploatarea proprie și/sau din exploatarea membrilor (în cazul formelor asociative);</p> <ul style="list-style-type: none"> • În cazul în care proiectul prevede investiții în echipamente de irigații la nivelul fermei utilizate pentru culturile furajere, acestea sunt eligibile doar dacă îndeplinesc condițiile specificate în art. 74 din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021, iar la nivelul proiectului, este demonstrat faptul că: a) în urma evaluării ex-ante, investiția asigură posibile economii de apă de minimum 10%; și b) în cazul în care investiția afectează corpuri de apă subterană sau de suprafață care au fost identificate ca nesatisfăcătoare în planul corespunzător de management al bazinului hidrografic din motive legate de cantitatea de apă, este realizată o reducere efectivă a utilizării apei de minimum 50% din posibilele economii stabilite la punctul a) sau în conformitate cu procentul stabilit de autoritatea competentă (dacă este cazul), care să contribuie la atingerea stării bune a acelor corpuri de apă.
<p>Alte angajamente:</p>	<p>-Solicitantul nu va reduce dimensiunea economică prevăzută la depunerea cererii de finanțare a exploatarea agricole pe durata de execuție a contractului cu mai mult de 15%. Cu toate acestea, dimensiunea economică a exploatarea agricole nu va scădea, în nicio situație, sub pragul minim de 12.000 SO stabilit prin condițiile de eligibilitate.</p>
<p>Investiții eligibile</p>	<p>În cadrul acestei intervenții sunt vizate investiții corporale legate de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Înființarea, extinderea și/sau modernizarea adăposturilor de animale, inclusiv a facilităților necesare pregătirii și/sau distribuirii hranei animalelor din exploatarea, a căilor de acces, utilităților și racordărilor necesare exploatarea zootehnice; • Dotarea cu utilaje agricole inclusiv remorci și semiremorci tehnologice specializate pentru activitatea agricolă, inclusiv utilajele agricole necesare asigurării bazei furajere; • Înființarea, extinderea și/sau modernizarea unităților de condiționare și/sau depozitare; • Înființarea, extinderea și/sau modernizarea unităților de procesare de la nivelul fermei, inclusiv dotările aferente, doar ca o componentă secundară a proiectului (din punct de vedere financiar); • Înființarea/dezvoltarea componentei de comercializare/marketing la nivel de exploatarea, inclusiv magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole, doar ca o componentă secundară a proiectului; • Înființarea/modernizarea facilităților aferente asigurării igienei și biosecurității la nivel de fermă; • Înființarea și/sau modernizarea echipamentelor pentru irigații în cadrul fermei, pentru culturile furajere, inclusiv facilități de stocare a apei la nivel de fermă, doar ca o componentă secundară a proiectului; • Înființarea, extinderea și/sau modernizarea (inclusiv dotarea) spațiilor/unităților/punctelor de sacrificare a animalelor din cadrul fermei; • Investiții în instalații și/sau echipamente pentru gestionarea/utilizarea dejectiilor de origine animală; • Investiții necesare reproducției (ex stații de incubare, facilități de recoltare, testare și conservare material seminal etc); • Investiții de producerea și utilizarea energiei (electrice și/sau termice) din surse regenerabile (solară, eoliană geotermală, aerotermală, hidrotermală etc.), ca o componentă secundară a unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu fără ca solicitantul să fie prosumator; • Investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES (componentă secundară a proiectului), legate de: -îmbunătățirea eficienței energetice a construcțiilor în care se desfășoară o activitate eligibilă în cadrul intervenției; - achiziționarea de echipamente/utilaje cu un consum redus de energie, precum și alte investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES; -Investiții în economia circulară precum: a) producerea și utilizarea energiei regenerabile din valorificarea biomasei (ex. din deșeuri provenind de la animale/din resturi vegetale ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu; b) obținerea de fertilizanți organici din valorificarea biomasei (ex. din deșeuri provenind de la animale/din resturi vegetale

	ale plantelor de cultură, produse secundare și subproduse), iar rezultatul va fi destinat exclusiv consumului propriu; • Investiții legate de utilizarea soluțiilor digitale.
	Investiții în active necorporale pentru: • Organizarea și implementarea sistemelor de management a calității și de siguranță alimentară, dacă sunt în legătură cu investițiile corporale ale proiectului; • Achiziționarea de tehnologii (know-how), patente și licențe pentru pregătirea implementării proiectului; • Achiziționarea de software, identificat ca necesar în documentația tehnico-economică a proiectului; • Marketingul produselor obținute, etc. Legat de investițiile propuse prin proiect sunt eligibile costurile generale direct legate de acestea menționate în secțiunea 4.7 "Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală".
Formă de sprijin	Grant
Tipul de plată	rambursarea costurilor eligibile suportate efectiv de beneficiar
Valoare maximă a sprijinului public	va fi de 2.000.000 euro/proiect , iar în cazul proiectelor care își propun exclusiv simpla achiziție de utilaje și echipamente agricole, valoarea maximă a sprijinului public va fi de 300 000 Euro/proiect .
Intensitatea sprijinului public nerambursabil	va fi raportată la costurile eligibile per proiect și va fi de maximum 65% din costurile eligibile .
Cheltuieli neeligibile specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Achiziția de terenuri și clădiri; • Achiziția de animale; • Construcția și modernizarea locuinței; • Achiziția de drepturi de producție agricolă, de drepturi la plată, animale; • Cheltuielile cu întreținerea culturilor agricole; • Cheltuielile pentru care organizațiile de producători au aplicat PO aferent FEAGA; • Achizițiile de mijloace de transport pentru bunuri/mărfuri, nespecializate pentru activitatea agricolă vizată în proiect; • Achizițiile de mijloace de transport persoane/pentru uz personal; • Cheltuielile cu spațiile ce deservește activitatea generală a exploatației agricole: spații administrative, săli de ședințe, spații de cazare, etc.; <p>Cheltuielile neeligibile generale vor fi menționate în secțiunea 4.7 "Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală".</p>
Investiția conține irigații?	NU În cazul investițiilor în îmbunătățirea instalațiilor de irigații existente, indicarea în procentaj(e) a economiei (economiiilor) potențială (potențiale) de apă necesar(e) exprimat(e) în procentaj 10 % În cazul investițiilor în îmbunătățirea instalațiilor de irigații existente [care au un impact asupra unor corpuri de apă a căror stare este mai puțin decât bună), precizarea cerinței (cerințelor) pentru o reducere efectivă a utilizării apei, exprimată ca procentaj 5 %
Alocare 2023-2029	224.610.728 euro - 230 benef
Cuantum unitar planificat 2023-2029	978.000 euro/benef
Explicație și justificare referitoare la valoarea cuantumului unitar	Valoarea sprijinului a fost stabilită pe baza experienței în implementarea investițiilor similare din perioada de programare anterioară, coroborată cu acoperirea unei plaje cât mai largi de beneficiari, comparativ cu programarea anterioară. Astfel, în calculul valorii medii per proiect s-a avut în vedere, pe lângă valoarea sprijinului public pentru proiectele complexe și valoarea sprijinului pentru simpla achiziție de utilaje și echipamente agricole. În calcul s-a introdus un procent din anvelopa financiară a intervenției pentru achizițiile simple, așa cum a rezultat din implementarea măsurilor de investiții agricole anterioare, pentru această tipologie de proiecte.

DR-21 - Investiții pentru prevenirea răspândirii pestei porcine africane (PPA)	
Cod de intervenție	DR - 21
Denumire intervenție	Investiții pentru prevenirea răspândirii pestei porcine africane (PPA)
Tipul de intervenție	INVEST(73-74) - Investiții, inclusiv investiții în irigații
Indicator comun de realizare	O.20. Numărul de operațiuni sau unități de investiții productive realizate in situ, care beneficiază de sprijin
Descrierea domeniului de aplicare	Intervenția se aplică pe întreg teritoriul țării
Cod + descriere obiective specifice PAC	SO9 Îmbunătățirea răspunsului dat de agricultura UE exigențelor societale referitoare la hrană și la sănătate, inclusiv la alimentele de înaltă calitate, sigure, hrănitoare și produse prin metode sustenabile, la reducerea deșeurilor alimentare, precum și la îmbunătățirea bunăstării animalelor și la combaterea rezistențelor antimicrobiene
Nevoia (nevoile) abordată (abordate) prin intervenție	- Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole
Descrierea intervenției	Agricultura este unul dintre sectoarele economiei care este extrem de vulnerabil și poate fi afectat în mod semnificativ de schimbările climatice și de apariția incidentelor biotice sau abiotice care pot duce la distorsiuni grave în producția agricolă cu importante daune economice. În contextul acțiunii unor astfel de dezastre și catastrofe naturale, România are nevoie să îmbunătățească sistemele de biosecuritate la nivelul fermelor. Gradul relativ scăzut de dotare cu instalații de dezinfecție și dezinsecție în majoritatea exploatațiilor cu nivel de biosecuritate scăzut, lipsa unor facilități de protecție pentru evitarea contactului animalelor sălbatice cu animalele domestice din cadrul acestor exploatații agricole, reprezintă factori din teren care favorizează apariția și extinderea epizootiilor. Mai mult decât atât, producția agricolă primară reprezintă principalul segment al lanțului agro-alimentar afectat de astfel de epizootii, cu impact major negativ asupra asigurării securității alimentare. De asemenea, România are o suprafață semnificativă forestieră și de fond cinegetic, în care sunt prezente populații importante de animale sălbatice, printre care și porcii mistreți, care sunt purtători de viruși generatori de epizootii ce pun în pericol potențialul agricol. Prin urmare, este necesară sprijinirea acțiunilor care întăresc securitatea fermelor împotriva efectelor evenimentelor extreme și a incidentelor biotice sau abiotice ca urmare a evenimentelor catastrofale și dezastrelor naturale. Pentru a asigura stabilitatea veniturilor exploatațiilor prin atenuarea efectelor bolilor animalelor, întrucât pesta porcină africană are un impact grav asupra populației de porcine și a rentabilității exploatațiilor, perturbând circulația transporturilor de animale și de produse provenite de la acestea în interiorul Uniunii Europene și exporturile către țări terțe, sprijinul este direcționat către investiții pentru a preveni răspândirea pestei porcine africane. Agentul patogen se poate răspândi între mistreți și exploatațiile de porcine, prin urmare, biosecuritatea este o modalitate eficientă de a evita transmiterea virusului. Din perspectiva unei mai bune gestionări a riscurilor din agricultură, intervenția va contribui și la promovarea accesului fermierilor la instalații de dezinfecție și dezinsecție care să conducă la prevenirea și limitarea răspândirii pestei porcine africane (PPA), precum și la diminuarea pagubelor produse de răspândirea acestuia. Astfel, vor fi sprijinite investițiile care vizează îmbunătățirea biosecurității în cadrul exploatațiilor, respectiv acele investiții care depășesc standardele minime de biosecuritate pentru respectiva categorie de exploatație.
Principii privind selecția proiectelor	În cadrul intervenției vor fi prioritizate proiectele care vor fi realizate de exploatațiile de dimensiuni mici și mijlocii, având în vedere capacitatea financiară limitată

	<p>pentru a face față impactului negativ a unei epizootii comparativ cu cele de mari dimensiuni, precum și proiectele implementate de exploatațiile aflate în zone care prezintă un risc mare de contaminare sau care se află în zone deja contaminate. În consultare cu Comitetul de Monitorizare vor fi stabilite criteriile de selecție care vor răspunde obiectivelor precizate anterior și vor putea fi identificate și alte criterii relevante pentru asigurarea realizării unor investiții durabile și totodată dezvoltarea sectorului.</p>
Legislație	Proiectele de investiții vor fi elaborate și implementate în acord cu legislația europeană și națională în vigoare.
Complementaritate și evitarea dublei finanțări	Prin documentația de implementare se va asigura complementaritatea cu alte surse de finanțare naționale sau comunitare. Lista activelor corporale și necorporale eligibile este prevăzută la sub-capitolul „tipul de suport eligibil”, iar lista de cheltuieli neeligibile este stabilită în capitolul 4.7 "Elemente comune pentru dezvoltarea rurală și tipurile de intervenții".
Beneficiari	• fermieri, cu excepția persoanelor fizice;
Condiții de eligibilitate:	1. Solicitantul deține o exploatație înregistrată/autorizată ANSVSA
	2. Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției
	3. Planul de biosecuritate a exploatației să fie avizat de ANSVSA
	4. Solicitantul va prezenta avizul ANSVSA (DSVSA) privind planul de investiții aferent proiectului
Investiții eligibile	<p>Acțiuni eligibile: Această intervenție vizează investițiile corporale necesare îmbunătățirii biosecurității în cadrul exploatației, după cum urmează: • achiziția de echipamente și instalații de decontaminare, dezinsecție și dezinsecție pentru mijloace de transport, personal, suprafețe și aer; • achiziția de instalații și echipamente pentru îmbunătățirea filtrului sanitar-veterinar; • construcția de garduri de protecție a clădirilor/facilităților pentru animale sau a zonelor de delimitare pentru animale; • achiziția de instalații de incinerare SNCU și echipamente în vederea îmbunătățirii spațiului destinat executării necropsiilor/depozitării și predării SNCU/rampă SNCU; • achiziția de instalații și echipamente pentru îmbunătățirea rampelor de afluire/livrare animale; • achiziția de instalații și echipamente pentru îmbunătățirea sistemului de afluire a furajelor.</p>
	Investiții necorporale: Legat de investițiile propuse prin proiect sunt eligibile costurile generale direct legate de acestea, după caz, menționate în secțiunea 4.7 "Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală".
Formă de sprijin	Grant
Tipul de plată	rambursarea costurilor eligibile suportate efectiv de beneficiar
Valoare maximă a sprijinului public	va fi de maximum 50.000 euro/beneficiar
Intensitatea sprijinului public	nerambursabil raportată la costurile eligibile per proiect va fi de 80%.
Cheltuieli neeligibile specifice	<p>• Achiziția de terenuri și clădiri; • Achiziția de animale; • Construcția și modernizarea locuinței; • Achiziția de drepturi de producție agricolă, de drepturi la plată, animale; • Achizițiile de mijloace de transport pentru bunuri/mărfuri, nespecializate pentru activitatea agricolă vizată în proiect; • Achizițiile de mijloace de transport persoane/pentru uz personal; • Cheltuielile cu spațiile ce deservește activitatea generală a exploatației agricole: spații administrative, săli de ședințe, spații de cazare, etc</p> <p>Cheltuielile neeligibile generale vor fi menționate în secțiunea 4.7 "Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală".</p>
Investiția conține irigații?	NU
Alocare 2023-2029	10.000.000 euro - 222 benef

<i>Cuquantum unitar planificat 2023- 2029</i>	45000 euro/benef
<i>Explicație și justificare referitoare la valoarea cuquantumului unitar</i>	Cuquantumul unitar a fost stabilit ca media valorii eligibile a proiectelor finanțate în perioada 2014-2020, coroborat cu acoperirea unei plaje cât mai largi de beneficiari, comparativ cu programarea anterioară.